

ZATWIERDZAM
Prezes Zarządu
Przemysław Srokosz

INSTRUKCJA
BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
dla Najemców pomieszczeń
budynku administracyjnego
Locum S. A.
w Bydgoszczy ul. Dworcowa 81

Opracował:

Specjalista
ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych
asp. sztab. w st. spocz. Zbigniew Dominik

Bydgoszcz; Październik 2012 r.

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 2	Stron 28

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP I INFORMACJE PODSTAWOWE – WPROWADZENIE.....	3
1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA.....	3
1.2. CEL OPRACOWANIA.....	3
1.3. PODSTAWOWE POJĘCIA.....	4
2. WARUNKI OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ.....	5
2.1. CHARAKTERYSTYKA POŻAROWA OBIEKTU.....	8
2.2. URZĄDZENIA I INSTALACJE – ZASADY UTRZYMANIA I KONSERWACJI.....	12
3. SPOSOBY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM STOSOWANYCH W OBIEKCIE URZĄDZEŃ PRZECIWOŻAROWYCH I GAŚNIC.....	12
3.1 ZASADY DOBORU GAŚNIC.....	13
4. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.....	14
4.1. ALARMOWANIE.....	14
4.2. ZASADY POSTĘPOWANIA PRACOWNIKÓW NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU.....	14
4.3. ALARM I ETAPY POSTĘPOWANIA W CZASIE POŻARU I PROWADZENIA EWAKUACJI ORAZ WYKONYWANE CZYNNOŚCI.....	15
4.4. ZASADY WSPÓŁDZIAŁANIA Z DOWÓDCĄ AKCJI RATOWNICZO – GAŚNICZEJ.....	17
5. SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZANIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI OSÓB I MIENIA.....	17
5.1. ZASADY OGÓLNE.....	17
5.2. WARUNKI ZAPEWNIENIA SKUTECZNEJ EWAKUACJI.....	18
5.3. ZARZĄDZENIE EWAKUACJI.....	18
5.4. EWAKUACJA LUDZI.....	19
5.5. EWAKUACJA MIENIA.....	20
5.6. INSTRUKCJA ZACHOWANIA SIĘ NA WYPADEK EWAKUACJI W OBIEKCIE.....	20
5.7. SPOSOBY PRZYGOTOWANIA PRACOWNIKÓW DO PRZEPROWADZANIA EWAKUACJI.....	21
6. ZASADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO.....	21
7. SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z TREŚCIĄ INSTRUKCJI ORAZ PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI.....	22
7. 1. ORGANIZACJA I ZASADY SZKOLENIA PRACOWNIKÓW.....	22
8. ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA I SŁUŻBOWA.....	23
9. WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW.....	23

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 3	Stron 28

1. WSTĘP I INFORMACJE PODSTAWOWE – WPROWADZENIE.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego zawiera podstawowe wiadomości dotyczące przyczyn powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, a także zasady zapobiegania tym zjawiskom oraz przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych w tym zakresie.

Ilekcóć, w instrukcji powołane zostaną stosowne przepisy prawa, tytuł aktu prawnego zastąpiony zostanie numerem w nawiasie kwadratowym odnoszącym się do stosownego aktu prawnego wykazanego w rozdziale 1.1. niniejszej instrukcji.

1.1. Podstawa opracowania.

Niniejsze opracowanie dotyczy budynku administracyjnego LOCUM S. A. w Bydgoszczy przy ul. Dworcowej 81 i sporządzone zostało w oparciu o przeprowadzone wizje obiektu, udostępnioną dokumentację i następujące, obowiązujące aktualnie przepisy prawne:

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz.U. nr 178 z 2009 r., poz. 1380).
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. nr 10, poz. 414, z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 października 2005 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych oraz szkoleń dla strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej i osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. nr 215 z 2005 r., poz. 1823).
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku, w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 z późniejszymi zmianami).
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. nr 124, poz. 1030).
7. PN-86/E-05003/01-02. „Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Wymagania ogólne. Ochrona podstawowa.”.
8. PN-92/N-01256/01 „Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.”.
9. PN-92/N-01256/02 „Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.”.
10. PN-N-01256-04; 1997 „Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.”.

1.2. Cel opracowania.

Celem opracowania jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym itp., jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji pomieszczeń w obiekcie. Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego stanowi podstawowy materiał szkoleniowy z zakresu zapobiegania pożarom oraz materiał pomocniczy do wypełniania obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- ☞ zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- ☞ zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową zobowiązany jest między innymi:

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 4	Stron 28

- ☞ przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- ☞ wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze, zgodnie z obowiązującymi zasadami,
- ☞ zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- ☞ przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- ☞ zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ☞ ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Powyższy zapis zawarty w aktualnie obowiązującej ustawie [1], odnosi się do wszystkich obiektów na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Szczegółowe zasady ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków oraz ich wyposażenia w sprzęt, urządzenia przeciwpożarowe i ratownicze, określono w rozporządzeniu [3] w zamieszczonym wykazie. Z podanych powyżej aktów prawnych jednoznacznie wynika, że całokształt przedsięwzięć w zakresie organizacyjnym i technicznym spoczywa na zarządzającym obiektem.

W oparciu o powyższe Prezes Zarządu Locum S. A. w Bydgoszczy przy ul. Przemysłowej 8 oraz Najemcy pomieszczeń, odpowiedzialni są nie tylko za zabezpieczenie budynku przed bezpośrednimi skutkami pożaru, czy innego zagrożenia, ale przede wszystkim za zapewnienie bezpieczeństwa klientom i pracownikom w przypadku powstania tych zdarzeń.

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko.

Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się z postanowieniami instrukcji stanowi załącznik do niniejszej instrukcji. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają w oświadczeniu własnoręcznym podpisem, które powinno być włączone do akt osobowych pracownika.

Postanowienia instrukcji obowiązują również firmy i ich pracowników wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie obiektu, związane z pracami pożarowo niebezpiecznymi opisanymi w rozdziale 6.

Umowa o powierzeniu ww. prac w obiekcie, musi zobowiązywać wykonawców do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Obowiązek zapoznania tych podmiotów z przepisami przeciwpożarowymi obowiązującymi w obiekcie oraz dopilnowanie ich przestrzegania spoczywa na osobie zawierającej umowę z tymi osobami (firmami). Wykonawcy zobowiązani są zapoznać z treścią instrukcji swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem.

1.3. Podstawowe pojęcia.

Przez pojęcia użyte w niniejszej instrukcji należy rozumieć:

- ☞ **Zapobieganie powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia** - zapewnienie niezbędnych warunków ochrony technicznej nieruchomościom, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami, jak również tworzenie warunków zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstaniu lub minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.
- ☞ **Inne miejscowe zagrożenie** - inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacji i naturalnych praw przyrody /katastrofy techniczne, chemiczne, ekologiczne/, a stanowiące zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.
- ☞ **Działania ratownicze** - każda czynność podjęta w celu ochrony życia, zdrowia lub mienia, a także likwidacji źródła powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 5	Stron 28

- ☞ **Kategoria zagrożenia ludzi** - rozumie się przez to kwalifikację budynku, jego części lub pomieszczenia ze względu na funkcję:
 - ZL I - zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
 - ZL II - przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,
 - ZL III - użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II,
 - ZL IV - mieszkalne,
 - ZL V - zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.
- ☞ **ciecz palna** - ciecz o temperaturze zapłonu do 100° C;
- ☞ **warunki ewakuacji** - zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem;
- ☞ **materiały niebezpieczne pożarowe** - ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55° C, gazy palne, ciała stałe wytwarzające w zetknięciu z wodą lub parą wodną gazy palne, ciała stałe zapalające się samorzutnie w powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, ciała stałe palne utleniające o temperaturze rozkładu poniżej 21° C, ciała jednorodne o temperaturze samozapalenia poniżej 200° C oraz mające skłonności do samozapalenia;
- ☞ **przeciwpożarowy wyłącznik prądu** - wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru;
- ☞ **prace niebezpieczne pożarowo** - rozumie się przez to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu;
- ☞ **strefa pożarowa** - przestrzeń wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni;
- ☞ **sprzęt i urządzenia ratownicze** - rozumie się przez to przedmioty, narzędzia, maszyny i urządzenia związane na stałe z obiektem uruchamiane lub wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej oraz innego miejscowego zagrożenia;
- ☞ **ogień** - ogół zjawisk występujących podczas spalania płomieniowego;
- ☞ **dym** - mieszanina powietrza i gazów z cząstkami stałymi i ciekłymi powstająca w wyniku niecałkowitego spalania;
- ☞ **pożar** - rozumie się przez to niekontrolowany proces spalania w miejscu do tego celu nie przeznaczonym;
- ☞ **źródło zapalenia** - czynnik inicjujący zapalenie;
- ☞ **działania gaśnicze** - zespół czynności wykonywanych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej w celu zlikwidowania pożaru lub jego skutków;

2. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.

Ustawa [1] stanowi, że ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.

Zapewnienie właściwej ochrony przeciwpożarowej obiektu lub terenu zgodnie z art. 4 ustawy o ochronie przeciwpożarowej należy do obowiązków jego właściciela, zarządcy lub użytkownika.

Cel ten można osiągnąć poprzez:

1. Przestrzeganie wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych podczas projektowania, wykonawstwa i eksploatacji obiektu.
2. Wyposażenie obiektu w sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe, zapewnienie ich właściwego stanu technicznego oraz właściwego do nich dostępu (szczególnie do podręcznego sprzętu gaśniczego).

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 6	Stron 28

3. Przygotowanie obiektu do prowadzenia akcji ratowniczej, w tym zapewnienie sprawnych technicznie i dostępnych (szczególnie w porze zimowej) źródeł i miejsc poboru wody do celów gaśniczych.
4. Przestrzeganie wymagań bezpieczeństwa pożarowego związanych z prowadzeniem procesów technologicznych mogących powodować zagrożenie pożarem lub wybuchem. Zadbać należy szczególnie o sprawność urządzeń zabezpieczających, a każde awarie usuwać.
5. Przestrzeganie zasad eksploatacji instalacji technicznych (elektrycznej, piorunochronnej, gazowej, kominowej i wentylacyjnej), maszyn i urządzeń poprzez zapewnienie ich okresowych przeglądów i konserwacji.
6. Zaznajomienie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi i porządkowymi (z uwzględnieniem obsługi sprzętu przeciwpożarowego i prowadzenia ewakuacji) oraz ustalenie sposobów postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia.
7. Powierzenie czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej osobom posiadającym odpowiednie kwalifikacje.
8. Opracowanie dla obiektów użyteczności publicznej, administracyjnych, magazynowych i produkcyjnych „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”,
9. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej **raz na dwa lata**, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej. Zadania zawarte w opracowaniu są zgodne z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej.

10. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna się znajdować w miejscach dostępnych dla ekip ratowniczych.

11. Stosowanie do ochrony przeciwpożarowej sprzętu, urządzeń, elementów, środków i instalacji posiadających aprobaty, certyfikaty ITB i/lub CNBOP.
12. Zapewnienie osobom przebywającym w obiekcie bezpieczeństwa i odpowiednich warunków ewakuacji, poprzez odpowiednie zabezpieczenie klatek schodowych (ich wydzielenie i oddymianie) oraz przestrzeganie wymagań przepisów w zakresie stopnia palności elementów zastosowanych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji lub w pomieszczeniach, w których może przebywać jednocześnie ponad 50 osób.
13. Przeprowadzania w obiektach ćwiczeń z zakresu likwidowania źródeł zagrożeń, a w obiektach użyteczności publicznej ćwiczeń z ewakuacji ludzi i mienia. W razie potrzeby zakres ćwiczeń należy konsultować z Komendą Miejską PSP w Bydgoszczy ul. Dąbrowskiego 4.

Szczegółowe wymagania dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego określone zostały w rozporządzeniu [3]. Stosowanie tych wymagań w praktyce, zarówno w sferze organizacyjnej jak i technicznych środków zabezpieczeń przeciwpożarowych, odbywa się przez określenie zadań dla poszczególnych pracowników. Optymalna organizacja ochrony przeciwpożarowej i sprawne systemy techniczne stanowią gwarancję bezpieczeństwa dla osób przebywających w obiekcie i dobrze przygotowują do akcji ratowniczo-gaśniczej.

Przyczyny powstawania pożaru:

Przyczyny powstawania pożaru można podzielić na dwie kategorie:

- ☞ przyczyny niezależne od człowieka (np.: wyładowania atmosferyczne, zwarcia elektryczne, przeskoczenie iskry itp.),
- ☞ przyczyny zależne pośrednio czy też bezpośrednio od człowieka (np.: podpalenia, zaproszenie ognia, niedocenienie niebezpieczeństwa, nieświadomość działania czy zachowania).

Możliwość powstania pożaru w obiekcie może wynikać z:

- ☞ wad oraz awaryjnego stanu pracy instalacji i urządzeń elektrycznych,
- ☞ niewłaściwej klasy wykonania urządzenia,
- ☞ brak okresowych kontroli i konserwacji instalacji,

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 7	Stron 28

- ☞ przeciążenia instalacji poprzez włączanie dużej ilości odbiorników energii do jednego obwodu elektrycznego,
- ☞ pozostawianie bez nadzoru włączonych urządzeń elektrycznych,
- ☞ ustawienie nagrzewających się urządzeń elektrycznych (np.: kuchenki, grzałki, grzejniki itp.) w bezpośrednim sąsiedztwie materiałów palnych,
- ☞ naprawiania bezpieczników w rozdzielni prądu przez osoby do tego nie uprawnione.
- ☞ brak właściwej konserwacji urządzeń i instalacji wydzielających energię cieplną w awaryjnych stanach pracy,
- ☞ posługiwania się otwartym ogniem (świece, zapalki) w miejscach niedozwolonych, umieszczanie źródeł ognia zbyt blisko materiałów palnych,
- ☞ rozpalania ognisk, spalanie śmieci w miejscach niedozwolonych,
- ☞ palenia tytoniu w miejscach (pomieszczeniach) do tego nie przeznaczonych i nie oznakowanych, (pomimo całkowitego zakazu palenia)
- ☞ braku nadzoru prowadzenia prac remontowych tzw. „prac niebezpiecznych pożarowo” polegających np. na spawaniu, cięciu elementów metalowych podczas których powstaje iskra oraz malowaniu, klejeniu z użyciem materiałów łatwopalnych,
- ☞ celowego podpalenia (sabotaż),
- ☞ wylądowania atmosferyczne,

Praktycznie wszystkie te przyczyny są powodowane czynnikiem ludzkim, ponieważ powstają one na skutek złego działania lub braku działania człowieka. Przyczynom tym w głównej mierze można zapobiec przez właściwe zabezpieczenie budynku oraz nadzorowanie pracy urządzeń i ich właściwą konserwację. Przed przyczynami obiektywnymi możemy zabezpieczać się przynajmniej w części lub maksymalnie ograniczać ich skutki.

Przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru:

Drogami, którymi pożar się rozprzestrzenia, mogą być różnego rodzaju kanały technologiczne, a szczególnie kablowe. Izolacja kabli nie jest materiałem łatwopalnym, jednakże jej pożar powoduje powstanie znacznych ilości silnie toksycznego dymu i wysoką temperaturę. W kierunku poziomym pożar rozprzestrzenia się wzdłuż ciągów komunikacyjnych na poszczególnych kondygnacjach. W kierunku pionowym pożar rozprzestrzenia się:

- ☞ oknami po elewacji budynku,
- ☞ nieszczelnościami konstrukcji budynku powstałymi podczas oddziaływania wysokich temperatur podczas pożaru,
- ☞ kanałami wentylacyjnymi,
- ☞ nie zabezpieczonymi przepustami instalacyjnymi.

Oprócz możliwości rozprzestrzenienia się ognia, ważnym aspektem pożaru jest dym i gazowe produkty rozkładu termicznego. Rozprzestrzeniają się one znacznie łatwiej od ognia. Wszystkie naturalne ruchy powietrza w budynku powodują roznoszenie dymu. Może to w skrajnych przypadkach doprowadzić do odcięcia drogi ewakuacyjnej, a nawet do zatrucia i śmierci.

Zapobieganie możliwości powstania pożaru

Jednym z głównych obowiązków wszystkich pracowników oraz firm wykonujących prace pożarowo niebezpieczne na terenie obiektu jest zapobieganie możliwości powstania pożaru. W tym celu konieczne jest przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych, a w szczególności postanowień rozporządzenia [3].

Zgodnie z w/w przepisami właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynków w celu zapewnienia bezpiecznej eksploatacji obiektu i terenów powinni:

- ☞ oznakować zgodnie z PN [9] drogi, wyjścia i kierunki ewakuacji,
- ☞ utrzymać drożność poziomych dróg ewakuacyjnych (korytarzy), tzn. nie zostawiać na korytarzach i przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację, nie zamykać

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 8	Stron 28

- drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie, nie ograniczać dostępu do wyjść ewakuacyjnych,
- ☞ wywiesić w widocznym miejscu w obiekcie „Instrukcję postępowania na wypadek powstania pożaru” oraz wykaz telefonów alarmowych,
 - ☞ oznakować zgodnie z PN [8] miejsca usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego oraz lokalizację przeciwpożarowego (głównego) wyłącznika prądu elektrycznego,
 - ☞ nie ograniczać dostępu do urządzeń przeciwpożarowych, zaworów wody, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz do podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - ☞ usuwać zanieczyszczenia z przewodów dymowych i spalinowych,
 - ☞ urządzenia elektryczne ustawiać na podłożu niepalnym i nie pozostawiać bez nadzoru,
 - ☞ na osłony punktów świetlnych stosować materiały niepalne lub trudno zapalne jeżeli są umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od powierzchni żarówki,
 - ☞ oprawy oświetleniowe oraz osprzęt instalacji elektrycznej instalować na podłożu niepalnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
 - ☞ nie używać otwartego ognia w celu nie uzasadnionym i bez odpowiedniego nadzoru,
 - ☞ nie dokonywać napraw bezpieczników energii elektrycznej. W celach naprawczych wzywać osoby do tego uprawnione,
 - ☞ zapewnić właściwe warunki przechowywania materiałów palnych: w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury ponad 100 °C oraz linii kablowych o napięciu 1 kV, przewodów uziemiających i przewodów odprowadzających instalacji odgromowej,
 - ☞ zabrania się palenia tytoniu w miejscu do tego nie przeznaczonym i nie oznakowanym,
 - ☞ instalacje i urządzenia techniczne użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji.
 - ☞ nie ograniczać dostępu do:
 - gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - wyjść ewakuacyjnych,
 - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

Dzięki zachowaniu przedstawionych powyżej zasad postępowania można uniknąć lub maksymalnie ograniczyć potencjalne źródła oraz ewentualne skutki powstałego pożaru. Zapobieganie pożarom polega także na właściwym szkoleniu pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Świadomość pracowników, z jakimi zagrożeniami mogą mieć do czynienia podczas pożaru lub innego miejscowego zagrożenia stanowi najlepsze przeciwdziałanie potencjalnym źródłom zagrożeń pożarowych.

2.1. Charakterystyka pożarowa obiektu.

Budynek będący przedmiotem opracowania zlokalizowany jest u zbiegu ulic Dworcowej i Sobieskiego i stanowi własność firmy LOCUM S.A. w Bydgoszczy ul. Przemysłowa 8. Jest to budynek całkowicie biurowy z niewielkimi wydzielonymi pomieszczeniami usługowymi (apteka i sklep z osobnym wejściem na parterze), z częścią techniczno-gospodarczą niezbędną do funkcjonowania budynku zlokalizowaną w piwnicy. Przy holu na parterze znajduje się pomieszczenie ochrony. Obiekt o konstrukcji żelbetowo-monolitycznej, w kształcie prostopadłościanu z powtarzalnymi kondygnacjami w kształcie prostokąta, wolnostojący, 12 – kondygnacyjny, podpiwniczony o wysokości ok. 40 m, co kwalifikuje go do grupy budynków wysokich. Budynek posiada jedną klatkę schodową.

W budynku zatrudnionych jest ok. 65 osób. Część kondygnacji jest nieużytkowana, na kondygnacjach zagospodarowanych znajduje się po 3, 6, 7 lub 14 osób.

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 9	Stron 28

Budynek zasilany jest z 1 trafostacji.

Konstrukcja budynku jest następująca:

- ☞ ściany piwnic – żelbetowe wylewane;
- ☞ ściany zewnętrzne – żelbetowe o gr. 20 cm;
- ☞ ściany wewnętrzne kondygnacji nadziemnych – z cegły o gr. 12 cm;
- ☞ strop, podciągi, rygle – żelbetowe;
- ☞ strop nad piwnicą oraz holem parteru – żelbetowy;
- ☞ stropy pozostałe – prefabrykowane lub ceramiczne Ackermana
- ☞ stropodach – żelbetowy;
- ☞ schody – żelbetowe;
- ☞ dźwigi – konstrukcja żelbetowa;
- ☞ wykończenie budynku – ściany otynkowane tynkiem cementowo-wapiennym.

Budynek wyposażony jest w następujące instalacje techniczne:

- elektryczną,
- odgromową,
- wentylacyjną grawitacyjną,
- wod.-kan.,
- centralnego ogrzewania z sieci miejskiej.

Ochrona przeciwpożarowa.

Dane budynku:

Budynek	Dane:
Wysokość [m.]	ok. 40
Ilość kondygnacji	12
Powierzchnia kondygnacji powtarzalnej budynku [m ²]	300
Powierzchnia wewnętrzna budynku [m ²]	ok. 4195
Kubatura [m ³]	15580
Klatki schodowe	1
Windy	2
Ilość osób na kondygnacji	ok. 15
Ilość osób przebywających w budynku ogółem	ok. 65

Zastosowane w obiekcie rozwiązania w postaci wyposażenia budynku w instalację sygnalizacji pożaru, wydzielenie pożarowe ewakuacyjnej klatki schodowej oraz zastosowanie oświetlenia awaryjnego (ewakuacyjnego) na drogach ewakuacji ogólnej, zapewniają możliwości bezpiecznej ewakuacji osób z wyższych kondygnacji. Przyjęte rozwiązania mają także za zadanie wykrycie pożaru w jego najwcześniejszym stadium, powiadomienie automatycznie osób znajdujących się na piętrach, a także podjęcie skutecznych działań gaśniczych przez pracowników.

Kategoria zagrożenia ludzi - budynek zalicza się do kategorii ZL III zagrożenia ludzi. Gęstość obciążenia ogniowego - w pomieszczeniach technicznych i magazynowych występuje o gęstości obciążenia ogniowego < 500 MJ/m².

Klasa odporności pożarowej - budynek wysoki (powyżej 25 m) zaliczony do kategorii ZL III zagrożenia ludzi wykonany jest w klasie B odporności pożarowej.

Odległość od obiektów sąsiednich - budynek jest obiektem wolnostojącym, a najbliższy obiekt znajduje się w odległości ponad 8 m.

Drogi pożarowe - do budynku zapewniony jest dojazd pożarowy z od ul. Dworcowej i ul. Sobieskiego.

Zaopatrzenie w wodę do celów gaśniczych – (wymagane 20 l/s.) z hydrantów DN 80 w odległości nie przekraczającej 75 i 150 metrów od budynku zlokalizowanymi przy ul. Dwor-

cowej i Sobieskiego. Wydajność nominalna hydrantu zewnętrznego przeciwpożarowego, przy ciśnieniu nominalnym 0,2 MPa mierzonym na zaworze hydrantowym podczas poboru wody, dla średnicy nominalnej DN 80, wynosi co najmniej 10 dm³/s.

Ocena zagrożenia wybuchem - w budynku nie występują pomieszczenia zagrożone wybuchem.

Wystrój wnętrz - w pomieszczeniach nie zastosowano do wykończenia wnętrz materiałów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące. Okładziny sufitów oraz sufity podwieszane wykonano z materiałów niepalnych lub niezapalnych, niekapiących i nieodpadających pod wpływem ognia.

Sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe.

Zabezpieczenie przeciwpożarowe obiektu stanowią:

System sygnalizacji pożaru – w celu zapewnienia skutecznej współpracy urządzeń przeciwpożarowych budynek wyposażony jest w nowoczesny interaktywny, pętlowy, adresowalny system sygnalizacji pożarowej z centralką POLON Alfa 3800 w pomieszczeniu ochrony na parterze. Podstawowym elementem systemu są czujki jonizacyjne dymu reagujące na pierwsze źródło pożaru. Centrala sygnalizacji pożarowej jest częścią decyzyjną systemu automatycznego wykrywania pożaru. Posiada wewnętrzne sterowanie programowe, co pozwala na łatwą konfigurację systemu ppoż. oraz na ustalenie priorytetów.

Centrala odbiera sygnały przychodzące od ostrzegaczy pożarowych (izotopowe czujki dymu DIO – 36, optyczne czujki dymu DOR - 35 i ręczne ostrzegacze pożaru ROP – 38A), podejmuje decyzję o uruchomieniu alarmu pożarowego oraz steruje urządzeniami zewnętrznymi oraz rejestruje zdarzenia i reakcję personelu obsługującego. Centrala sygnalizacji realizuje następujące funkcje sterownicze:

System sygnalizacji pożarowej zapewnia dwustopniową organizację alarmowania:

- ☞ alarm I stopnia (wstępny, wewnętrzny) wywołany przez czujkę automatyczną przeznaczony wyłącznie dla obsługi, sygnalizowany wewnętrznym brzęczykiem centralki SAP, którego odebranie powinno być potwierdzone przez obsługę w czasie T1 nie przekraczającym 60 sekund; nie potwierdzony alarm I stopnia przechodzi automatycznie w alarm II stopnia;
- ☞ po potwierdzeniu odebrania alarmu I stopnia obsługa powinna dokonać rozpoznania zagrożenia w czasie T2 w czasie nie przekraczającym 3 minut; przed upływem czasu T2 w przypadku nie wykrycia zagrożenia alarm może być skasowany na panelu obsługi centralki;
- ☞ po upływie czasu T2 alarm I stopnia przechodzi automatycznie w alarm II stopnia (pełny, pożarowy) podczas którego następuje automatyczne wystrojenie dźwiękowego systemu ostrzegawczego, urządzeń przeciwpożarowych oraz urządzenia transmisji alarmu do PSP;
- ☞ użycie ręcznego ostrzegacza pożarowego powoduje natychmiastowe przejście systemu w stan alarmu II stopnia; funkcja taka umożliwia również obsłudze skrócenie czasu T2 w przypadku kiedy w czasie rozpoznania stwierdzono faktycznie zagrożenie pożarowe;

Drzwi przeciwpożarowe – wydzielające strefy pożarowe oraz ewakuacyjną klatkę schodową. Podstawową funkcją, jaką spełniają drzwi przeciwpożarowe jest oddzielenie od siebie stref pożar-

rowych. Dzięki temu możliwe jest zapewnienie bezpieczeństwa ludziom przebywającym w budynku podczas pożaru.

Hydranty wewnętrzne – budynek wyposażono w hydranty śr. 25 mm z węzami półsztywnymi (część administracyjna i apteka) oraz w hydranty wewnętrzne śr. 52 mm z węzami płasko składanymi (klatka schodowa) przeznaczone do gaszenia pożaru w zarodku, zasilane z miejskiej sieci wodociągowej (rozmieszczenie wskazano na graficznym planie obiektu stanowiący załącznik do instrukcji),

Oświetlenie awaryjne – zastosowano lampy oświetlenia awaryjnego na drogach ewakuacyjnych. Oświetlenie działa przez co najmniej 1 godzinę od zaniku oświetlenia podstawowego.

Oznakowanie ewakuacyjne i ochrony p.poż.

Podręczny sprzęt gaśniczy – budynek wyposażono w gaśnice proszkowe przystosowane do gaszenia pożarów grup „ABC”. Rozmieszczenie gaśnic wskazano na graficznym planie obiektu stanowiącym załącznik do niniejszej instrukcji.

Przeciwożarowy wyłącznik prądu – zlokalizowany na parterze przy głównym wejściu do budynku (lokalizację wskazano na graficznym planie obiektu stanowiącym załącznik do niniejszej instrukcji),

Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru – stanowią hydranty zewnętrzne zasilane z sieci miejskiej (lokalizację wskazano na planie sytuacyjnym stanowiącym załącznik do instrukcji),

2.2. Urządzenia i instalacje – zasady utrzymania i konserwacji.

Instalacje i urządzenia techniczne, będące wyposażeniem obiektu, powinny pod względem bezpieczeństwa pożarowego odpowiadać warunkom technicznym określonym w Polskich Normach oraz przepisach szczególnych. Instalacje i urządzenia techniczne należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji.

Stwierdzone uszkodzenia i awarie instalacji wewnętrznych, a szczególnie elektrycznej, oświetlenia awaryjnego i systemu sygnalizacji pożaru powinno być natychmiastowo zgłaszane **p. Franciszkowi Mizera - Głównemu Energetykowi LOCUM S. A. w Bydgoszczy przy ul. Przemysłowej 8**. Eksploatacja instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania się ognia, jest **zabroniona**.

3. SPOSOBY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM STOSOWANYCH W OBIEKCIE URZĄDZEŃ PRZECIWOŻAROWYCH I GAŚNIC.

Poprzez urządzenia przeciwpożarowe rozumie się urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia inertyzujące, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych,

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 13	Stron 28

instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe, hydranty zewnętrzne, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki, kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe i inne zamknięcia przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz dźwigi dla ekip ratowniczych

3.1 Zasady doboru gaśnic.

Gaśnice służą do gaszenia pożarów w zarodku, tzn. w pierwszej fazie ich powstania. Gaśnice są to przenośne urządzenia gaszące, o masie środka gaśniczego nieprzekraczającego 20 kg, które po uruchomieniu samodzielnie wyrzucają środek gaśniczy na skutek działania ciśnienia gazu znajdującego się w zbiorniku gaśnicy lub zmagazynowanego w oddzielnym pojemniku.

Rodzaj gaśnic należy dostosować do gaszenia odpowiednich grup pożarów:

- **do gaszenia pożarów grupy A** (w których występuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin) stosuje się gaśnice płynowe lub proszkowe typu ABC,
- **do gaszenia pożarów grupy B** (cieczy palnych i substancji stałych topiących się, np. benzyn, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, śniegowe, proszkowe,
- **do gaszenia pożarów grupy C** (gazów palnych, np. propanu, acetyleny, gazu ziemnego) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe, śniegowe,
- **do gaszenia pożarów grupy D** (metali lekkich, np. magnezu, sodu, potasu, litu) stosuje się gaśnice proszkowe do tego celu przeznaczone,
- **do gaszenia pożarów poszczególnych grup z indeksem E** (urządzeń elektrycznych pod napięciem i innych materiałów znajdujących się w pobliżu tych urządzeń) stosuje się zamiennie gaśnice śniegowe lub proszkowe.

Uwaga.

- 1) *Na gaśnicach znajdują się symbole literowe odpowiadające ww. grupom pożarów, co oznacza, że służą one do gaszenia danych materiałów.*
- 2) *Nie wolno gasić wodą urządzeń elektrycznych pod napięciem.*

Lokalizację, rodzaj i masę gaśnicy określono na rzutach stanowiących załącznik do instrukcji. Przykłady oznakowania miejsca lokalizacji gaśnicy:

Gaśnice w obiekcie powinny być rozmieszczone:

- w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, (przy wejściach do budynku, na klatkach schodowych, na korytarzach, przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz),
- w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki),

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 14	Stron 28

- w obiektach wielokondygnacyjnych – w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

- odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 metrów.
- do gaśnicy powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m,

4. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.

4.1. Alarmowanie

Każdy kto zauważył pożar lub uzyskał informacje o pożarze (innym zagrożeniu) obowiązany jest zachować spokój, nie dopuszczać do paniki i natychmiast zaalarmować:

- ☞ osoby znajdujące się w strefie zagrożenia, narażone na jego skutki.
- ☞ najbliższych współpracowników,
- ☞ z najbliższego aparatu telefonicznego Państwową Straż Pożarną - **tel. 998 lub 112.**

Po uzyskaniu połączenia ze Strażą Pożarną należy wyraźnie podać:

- ☞ gdzie powstało zdarzenie – dokładny adres, nazwę obiektu, piętro,
- ☞ co się pali lub jakie jest inne zagrożenie – np. pali się wyposażenie pokoju biurowego na 3 piętrze,
- ☞ czy istnieje zagrożenie dla życia ludzi,
- ☞ nr telefonu z którego się mówi oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA! Słuchawkę należy odłożyć dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że zgłoszenie zostało przyjęte. Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie zgłoszenia.

W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować:

1.	POGOTOWIE RATUNKOWE	TEL. 999
2.	POGOTOWIE POLICJI	TEL. 997
3.	STRAŻ POŻARNA	TEL. 998 lub 112
4.	POGOTOWIE GAZOWE	TEL. 992
5.	POGOTOWIE ENERGETYCZNE	TEL. 991
6.	POGOTOWIE WOD. – KAN.	TEL. 994

4.2. Zasady postępowania pracowników na wypadek powstania pożaru.

Wszyscy pracownicy w przypadku powstania pożaru zobowiązani są do czynnego włączenia się do działań ratowniczych przestrzegając następujących zasad:

- po otrzymaniu powiadomienia o pożarze lub zauważeniu pożaru (ogień, dym, podwyższona temperatura, zapach spalenizny) dokonują:
 - ☞ zaalarmowania klientów i pracowników,
 - ☞ podjęcia próby zlokalizowania miejsca powstania pożaru lub innego zdarzenia,
 - ☞ zawiadomienia Pracownika Ochrony - zwanego dalej **Kierownikiem Akcji Ratowniczej.**
- równocześnie z alarmowaniem przystępują do gaszenia pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego,
- Kierownik Akcji Ratowniczej** – powiadamia Straż Pożarną i kieruje działaniami gaśniczymi do czasu przybycia pierwszej jednostki ratowniczej,
- pracownicy wykonują polecenia kierującego akcją ratowniczą,

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 15	Stron 28

- e) kierujący akcją ratowniczą wyznacza osobę, która przy wjeździe oczekuje na przybywające jednostki ratownicze i wskazuje im miejsce pożaru i najbliższą drogę dojazdu,
- f) pracownicy przystępujący do działań ratowniczych powinni pamiętać o tym aby:
- ☞ zachować spokój i przeciwdziałać panice,
 - ☞ w pierwszej kolejności prowadzić ratowanie życia ludzkiego i ewakuację osób z zagrożonego terenu,
 - ☞ usunąć z zasięgu oddziaływania ognia wszystkie materiały palne, ważne dokumenty oraz cenne mienie,
 - ☞ ograniczyć w miarę potrzeb dostęp świeżego powietrza do źródła ognia,
 - ☞ w przypadku zadymienia najbezpieczniej poruszać się w pozycji pochylonej, gdyż czyste powietrze utrzymuje się na wysokości do kolan, ponadto dodatkowo wykorzystać zwilżoną chusteczkę i nałożyć ją na nos-usta,
 - ☞ przewidywać możliwe drogi rozwoju pożaru i tam koncentrować swoje działania,
 - ☞ o pożarze powiadomić osoby funkcyjne i innych pracowników zgodnie z obowiązującymi regulami.

WŁAŚCIWE I ZDECYDOWANE POSTĘPOWANIE OD CHWILI ZAUWAŻENIA POŻARU ORAZ SZYBKIE URUCHOMIENIE PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO UMOŻLIWIA UGASZENIE POŻARU W ZARODKU.

UWAGA! Należy pamiętać, że podczas spalania się tworzyw sztucznych występują bardzo niebezpieczne zjawiska jak;

- ☞ gęsty, czarny dym utrudniający widoczność,
- ☞ duszące, żrące i toksyczne produkty spalania,
- ☞ topiące i ściekające krople mogące wywołać ciężkiemu bolesne oparzenia.

Pracownicy opuszczają budynek dopiero po przeprowadzeniu ewakuacji wszystkich osób przebywających w obiekcie. Wszyscy pracownicy winni być przeszkoleni w zakresie zasad prowadzenia ewakuacji.

4.3. Alarm i etapy postępowania w czasie pożaru i prowadzenia ewakuacji oraz wykonywane czynności.

4.3.1. Alarm.

W obiekcie alarm o wykryciu pożaru może zostać przyjęty;

- ☞ z centralki sygnalizacji pożaru,
- ☞ ze zgłoszenia telefonicznego przez pracowników lub klientów przebywających w obiekcie,
- ☞ osobistego zgłoszenia przez osobę, która zauważyła powstanie pożaru.

Kierownik Akcji Ratowniczej (Pracownik Ochrony) do czasu przybycia pierwszych jednostek ratowniczych PSP, ocenia sytuację i podejmuje decyzję o wyłączeniu prądu wyłącznikiem głównym oraz rozpoczęciu ewakuacji. Ewakuację oraz postępowanie sprawdzania czy wszyscy pracownicy opuścili poszczególne pomieszczenia prowadzą pracownicy wyznaczeni przez Kierownika Akcji Ratowniczej.

4.3.2. Etapy postępowania w czasie pożaru i prowadzenia ewakuacji.

Niżej przedstawiono schemat podejmowanych czynności w przypadku powstania pożaru:

- ① *powstanie pożaru w obiekcie* : powiadomienie Pracownika Ochrony (**Kierownika Akcji Ratowniczej**) - wykonuje system sygnalizacji pożaru lub osoba, która zauważyła pożar, System sygnalizacji pożarowej zapewnia dwustopniową organizację alarmowania:
- ☞ alarm I stopnia (wstępny, wewnętrzny) wywołany przez czujkę automatyczną, przeznaczony jest wyłącznie dla obsługi (Pracownik Ochrony), sygnalizowany z centralki sygnalizacji pożaru, którego odebranie powinno być potwierdzone przez obsługę w czasie nie

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 16	Stron 28

przekraczającym 60 sekund; nie potwierdzony alarm I stopnia przechodzi automatycznie w alarm II stopnia;

- ☞ po potwierdzeniu odebrania alarmu I stopnia obsługa dokonuje sprawdzenia prawdziwości przekazanej informacji w czasie nie przekraczającym 180 sekund; przed upływem tego czasu w przypadku braku kryterium pożaru (ognia – dymu), alarm może być skasowany na panelu obsługi centrali;
- ☞ po upływie 180 sekund alarm I stopnia przechodzi automatycznie w alarm II stopnia (pełny, pożarowy), podczas którego następuje automatyczne wystawienie urządzeń przeciwpożarowych.
- ☞ użycie ręcznego ostrzegacza pożarowego powoduje natychmiastowe przejście systemu w stan alarmu II stopnia; funkcja taka umożliwi również obsłudze skrócenie czasu 180 sekund w przypadku kiedy w czasie rozpoznania stwierdzono faktycznie zagrożenie pożarowe.

Alarm II stopnia pochodzący z systemu sygnalizacji pożaru lub ręcznego ostrzegacza pożaru: Centrala Systemu Sygnalizacji Pożaru dokonuje automatycznego przekazania sygnału do Państwowej Straży Pożarnej.

- ② *weszać straż pożarną:* zawiadomić telefonicznie straż pożarną - wykonuje Pracownik Ochrony (**Kierownik Akcji Ratowniczej**),
- ③ *ogłosić alarm pożarowy dla obiektu* - wykonuje Pracownik Ochrony (**Kierownik Akcji Ratowniczej**),

Wykonywane czynności: Pracownik Ochrony (**Kierownik Akcji Ratowniczej**) – otwiera drzwi zewnętrzne z holu i z budynku, blokuje w tym położeniu, zapewniając powietrze dolotowe z poziomu parteru,

- ④ *wykonać czynności związane z ewakuacją zagrożonych osób ;*
 - w zależności od rozwoju pożaru i jego rozprzestrzeniania się należy zarządzić ewakuację pracowników oraz klientów i nadzorować jej przebieg;
 - wskazać klientom nie biorącym udziału w akcji, drogi i kierunki ewakuacji oraz miejsce zbiórki.

W przypadku niewielkiego pożaru i dokonania oceny o możliwości jego ugaszenia własnymi siłami (gaśnicami lub przy pomocy hydrantów wewnętrznych) należy ewakuować klientów z pomieszczenia, w którym powstał pożar oraz z pomieszczeń sąsiednich i przystąpić do jego gaszenia.

W przypadku dalszego rozwoju pożaru, jego rozprzestrzeniania się, należy prowadzić ewakuację klientów w następującym porządku:

- ewakuować klientów z zagrożonej strefy, w której powstał pożar,
- ewakuować osoby z pozostałych pomieszczeń i kondygnacji,
- skontrolować, czy wszyscy klienci nie biorący udziału w akcji ratowniczo-gaśniczej opuścili budynek,
- pozamykać drzwi prowadzące z pomieszczeń na korytarze,
- udzielić potrzebującym pomocy lekarskiej,

Wydzielenie pożarowe oraz oddymianie ewakuacyjnej klatki schodowej powoduje, że wejście do klatki schodowej jest równoważne wyjściu do strefy bezpiecznej, a następnie na zewnątrz budynku.

- ⑤ *wyłączyć w budynku energię elektryczną:*
 - w razie konieczności wyłączenia dopływu prądu do budynku lub jego części należy wyłączyć energię elektryczną za pomocą przeciwpożarowego wyłącznika prądu zlokalizowanego w pobliżu głównego wejścia do budynku,
- ⑥ *rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego,*

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 17	Stron 28

⑦ *udzielić pomocy jednostkom straży pożarnej tj.:*

- doprowadzić do miejsca pożaru,
- wskazać punkty czerpania wody,
- udzielić informacji o instalacjach w zagrożonej strefie itp.

4.4. Zasady współdziałania z dowódcą akcji ratowniczo – gaśniczej.

Dowódca jednostki ratowniczej przybyłej jako pierwszy do pożaru lub zgłoszonego zdarzenia zobowiązany jest przejąć kierowanie akcją. Dotychczasowy kierownik akcji ratowniczo – gaśniczej przekazując kierowanie ma obowiązek przekazać wszelkie znane mu informacje dotyczące miejsca zdarzenia, uwzględniając w szczególności:

- ☞ źródła pożaru,
- ☞ pomieszczenia objęte pożarem,
- ☞ punkty czerpania wody / hydrantów itp./ i ich lokalizacji,
- ☞ zagrożenie ludzi oraz ewentualnych dróg ewakuacji,
- ☞ miejsca najbardziej niebezpieczne i zagrożone,
- ☞ podjęte działania

Pomimo przekazania kierowania akcją dotychczasowy dowódca współpracuje ściśle z dowódcą Straży Pożarnej w zakresie dalszej likwidacji pożaru i jego skutków, oraz udziela wszelkich niezbędnych informacji. Przybycie Straży Pożarnej nie zwalnia pracowników od udziału w zwalczaniu pożaru, w zakresie określonym przez kierującego działaniami strażaka.

5. Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji osób i mienia.

5.1. Zasady ogólne

1. Ewakuację z obiektu należy podjąć po ocenie przez kierującego akcją ratowniczą i stwierdzeniu rzeczywistej potrzeby jej przeprowadzenia.
2. Podstawowym obowiązkiem wszystkich osób przebywających w budynku w przypadku powstania zagrożenia, jest współpraca oraz bezwzględne podporządkowanie się poleceniom kierującego akcją ratowniczą, który do czasu przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej musi zorganizować ewakuację ludzi i mienia.
3. Osoby nie biorące udziału w akcji ratowniczej powinny ewakuować się najkrótszą oznakowaną drogą ewakuacyjną poza strefę objętą pożarem lub na zewnątrz budynku i udać się do wskazanego miejsca.
4. Wszyscy uczestniczący w ewakuacji, a w szczególności organizujący działania ewakuacyjne powinni pamiętać że :
 - ☞ w pierwszej kolejności ratuje się zagrożone życie ludzkie – ewakuację rozpoczyna się od tych pomieszczeń (lub stref), w których powstał pożar lub, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z tych pomieszczeń (lub stref), z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może być odcięte przez pożar, zadymienie lub inne zagrożenie,
 - ☞ należy wyłączyć dopływ prądu do pomieszczeń i stref objętych pożarem,
 - ☞ należy usuwać z zasięgu ognia wszelkie materiały palne, cenne urządzenia, walory itp.,
 - ☞ należy przeciwdziałać panice wśród ludzi przebywających w budynku, wzywając do zachowania spokoju, informując o drogach ewakuacji oraz roztaczając opiekę nad potrzebującymi pomocy,
 - ☞ nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi do pomieszczeń, które mogą być objęte pożarem, ponieważ nagły dopływ powietrza sprzyja gwałtownemu rozprzestrzenianiu się ognia – otwierając drzwi do takich pomieszczeń należy chować się za ich ościeżnicę,

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 18	Stron 28

☞ nie można dopuszczać do blokowania w pozycji otwartej drzwi wyposażonych w samozamykacze,

Po zakończeniu ewakuacji należy sprawdzić, czy wszystkie osoby przebywające w obszarze zagrożonym zostały ewakuowane. W przypadku stwierdzenia braku kogokolwiek należy zgłosić to kierującemu działaniami ratowniczymi, który podejmie dalsze decyzje, czy prowadzić ponowne sprawdzenie zagrożonych pomieszczeń.

Bezpieczeństwo ewakuowanych jest zawsze determinowane czasem pomiędzy momentem uświadomienia sobie zagrożenia ze strony pożaru, bądź odebraniem alarmu o pożarze, a czasem, w którym ucieczka jest już niemożliwa na skutek działania czynników pożarowych.

W warunkach realnego zagrożenia pożarem reakcja psychiki ludzkiej objawia się podnieceniem i nerwowością zmierzającą do jak najszybszego opuszczenia miejsca, w którym może występować zagrożenie życia lub zdrowia. Stąd też osoby znajdujące się w rejonie zagrożenia będą kierować się do znanych sobie i właściwie oznakowanych wyjść z rejonu zagrożenia. Kierunkiem tym zazwyczaj są wyjścia, przez które weszli. Powodować to może intensywny ruch ludzi, aż do stworzenia strumienia osób o maksymalnym natężeniu i zagęszczeniu. Różnorodność wieku, sprawności fizycznej, stanu emocjonalnego osób, będzie powodować zmniejszenie prędkości jego przemieszczania się, a dla osób znajdujących się na jego końcu przekonanie, że mogą nie zdążyć bezpiecznie opuścić zagrożonego rejonu. W konsekwencji powodować to będzie panikę i napieranie tyłu strumienia na jego czoło, a w rezultacie przewracanie i trawienie osób słabszych, lub znajdujących się przy przeszkodach na drodze przejścia strumienia ewakuacyjnego.

5.2. Warunki zapewnienia skutecznej ewakuacji.

Poprzez warunki ewakuacji należy rozumieć zapewnienie wymagań technicznych i organizacyjnych, które w przypadku powstania pożaru powinny zagwarantować ludziom bezpieczne i szybkie opuszczanie strefy zagrożonej lub objętej pożarem oraz wyniesienie cennego mienia.

Zgodnie z rozporządzeniem [3], warunki ewakuacji polegają w szczególności na:

- ☞ zapewnieniu odpowiedniej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- ☞ zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
- ☞ zapewnieniu odpowiedniej i bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielen dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń,
- ☞ zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno budowlanych dróg ewakuacyjnych, ewakuacyjnych w tym: na stosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub urządzeń i innych rozwiązań techniczno budowlanych zapewniających usuwanie dymu:
- ☞ zapewnieniu oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego) oraz przeszkodowego w obiektach, obiektach których jest ono niezbędne do ewakuacji ludzi:
- ☞ zapewnieniu możliwości rozgłoszenia sygnałów ostrzegawczych komunikatów głosowych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy w budynkach, dla których jest on wymagany:

Warunki ewakuacji, o których mowa powyżej reguluje rozporządzenie [5].

W budynku powyższe warunki ewakuacji zapewniają:

- ☞ poziome przejścia i dojścia ewakuacyjne - korytarze,
- ☞ pionowe drogi ewakuacyjne – klatki schodowe,
- ☞ wyjścia ewakuacyjne na zewnątrz budynku,

5.3. Zarządzenie ewakuacji.

W sytuacji wystąpienia zagrożenia, które powoduje konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia z obiektu, decyzję o jej podjęciu wydaje Pracownik Ochrony (**Kierownik Akcji Ratowniczej**). Po przybyciu na miejsce zdarzenia jednostek straży pożarnej, decyzję o ewaku-

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 19	Stron 28

acji podejmuje dowódca tych jednostek. Decyzja ta w szczególności musi zawierać informacje o zakresie ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu, a także musi określać drogi ruchu i rejon dla gromadzenia ewakuowanych osób i mienia.

Ewakuacja osób z budynku powinna nastąpić, szczególnie w przypadku, gdy:

- ☞ pożar nie został ugaszony w zarodku,
- ☞ istnieje obawa dotarcia wiadomości o powstałym pożarze do ludzi przebywających w pomieszczeniach i powstania paniki,
- ☞ zachodzi możliwość przedostania się dymu i ognia do pomieszczeń w których przebywają ludzie.

UWAGA! Ewakuację ludzi z budynku należy zarządzić również w przypadku naruszenia statyki konstrukcji obiektu w sposób grożący jego zawaleniem lub w przypadku stwierdzenia niebezpieczeństwa zagrożenia bombowego, emisji gazów toksycznych lub żrących.

5.4. Ewakuacja ludzi.

Za koordynację działaniami ewakuacyjnymi odpowiedzialny jest **Kierownik Akcji Ratowniczej**.

W sytuacji, gdy zostanie podjęta decyzja o ewakuacji osób, należy podjąć następujące działania:

1. Natychmiast powiadomić wszystkie osoby przebywające w obiekcie o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji. Nie dopuścić do powstania paniki. Do powiadomienia należy wykorzystać dostępne środki łączności, alarmowania i powiadamiania.
2. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar, zadymienie itp. zagrożenia. Pojedyncze osoby lub strumień ludzi należy kierować najkrótszą drogą do najbliższego wyjścia prowadzącego bezpośrednio na zewnątrz obiektu, zgodnie z umieszczonymi znakami ewakuacyjnymi.
3. W przypadku zarządzenia ewakuacji wyznaczone osoby mają obowiązek:
 - ☞ spokojnie powiadomić współpracowników i klientów o konieczności ewakuacji,
 - ☞ wskazać klientom kierunki wyjść ewakuacyjnych,
 - ☞ wyznaczyć pracowników do ewakuacji mienia,
 - ☞ sprawdzić czy wszyscy klienci i pracownicy opuścili zajmowane pomieszczenia,
 - ☞ zamknąć ewakuowane pomieszczenia i klucze pozostawić w zamkach,
4. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej (z różnych względów) zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
5. W przypadku odcięcia dróg ruchu pojedynczych osób lub grup, należy niezwłocznie dostępnymi środkami np. telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy powiadomić kierującego akcją ewakuacyjną. Osoby odcięte od dróg wyjścia, a znajdujące się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła zagrożenia i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować z zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.
6. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy, a drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 20	Stron 28

wilgotną chustką itp. - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji, co do kierunku ruchu.

7. Po zakończeniu ewakuacji osób należy sprawdzić, jeżeli istnieje taka możliwość (np. na podstawie informacji pracownika ochrony), czy wszyscy klienci opuścili poszczególne pomieszczenia (biurowe, sanitariaty i techniczne). Przy niezgodności stanu osobowego ludzi ewakuowanych z przypuszczalną ilością osób przebywających w obiekcie przed ogłoszeniem ewakuacji, należy fakt ten natychmiast zgłosić jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji, w celu ponownego sprawdzenia pomieszczeń.
8. W przypadku przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, osoba kierująca jej przebiegiem zobowiązana jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się dowódcy przybyłej jednostki ratowniczej.

Ważnym elementem ewakuacji jest zachowanie spokoju i przeciwdziałanie panice.

Prawidłowo oznakowane drogi i wyjścia ewakuacyjne przyczynią się do właściwej orientacji w obiekcie.

5.5. Ewakuacja mienia.

Ewakuację mienia dokonuje się wtedy, gdy:

- ☞ jest ono bezpośrednio zagrożone i nie można go uratować w inny sposób,
- ☞ utrudnia ono dostęp do ognisk pożaru lub ułatwia rozszerzenie się ognia.

Podczas ewakuacji mienia należy przestrzegać następujących zasad:

- ☞ Uratowane przedmioty powinny być usuwane w bezpieczne miejsce i oddane pod opieką powołanych do tego osób w celu zabezpieczenia przed zniszczeniem i kradzieżą,
- ☞ ewakuacja mienia powinna odbywać się wg planu:
- ☞ najpierw należy ewakuować pomieszczenia najbardziej zagrożone (na linii posuwania się ognia) i przedmioty oraz dokumenty najbardziej cenne; należy unikać ewakuacji przedmiotów bardzo ciężkich i o dużych gabarytach,
- ☞ podczas ewakuacji konieczne jest nie tarasowanie wzajemne dróg ewakuacyjnych (wchodzący po przedmioty nie mogą przeszkadzać wynoszącym),
- ☞ ewakuację mienia należy przeprowadzać w ramach możliwości, w granicach podyktowanych przede wszystkim bezpieczeństwem ludzi,
- ☞ każdy z pracowników powinien być pouczony jakie materiały i przedmioty należy ewakuować w razie pożaru w pierwszej kolejności.

W punkcie ewakuacji należy zapewnić ład i porządek.

5.6. Instrukcja zachowania się na wypadek ewakuacji w obiekcie.

- 1) Z chwilą otrzymania informacji o pożarze i podjęciu decyzji o konieczności ewakuacji wszyscy pracownicy oraz osoby przebywające w budynku są zobowiązane do udziału w akcji ratowniczej, gaszeniu pożaru i ewakuacji.
- 2) W sytuacjach nadzwyczajnych, kiedy istnieje zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzkiego, może zaistnieć konieczność ewakuacji ludzi i mienia z całości lub części budynku.
- 3) Decyzję o ewakuacji może podjąć wyłącznie Pracownik Ochrony (**Kierownik Akcji Ratowniczej**),
- 4) Do sytuacji, w których zachodzi konieczność ewakuacji ludzi i mienia należą:
 - ☞ pożar w budynku,
 - ☞ prawdopodobieństwo znajdowania się w budynku ładunku wybuchowego,
 - ☞ poważne uszkodzenie konstrukcji budynku, lub instalacji wewnętrznych,

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 21	Stron 28

- ☞ inne zagrożenie np. klęska żywiołowa.
- 5) Informację o konieczności ewakuacji należy przekazać bezzwłocznie wszystkim osobom znajdującym się w budynku, za pomocą dostępnych środków łączności.
 - 6) Pracownicy obiektu, po skonsultowaniu się z **Kierownikiem Akcji Ratowniczej** powinni;
 - ☞ w sposób opanowany, spokojnym głosem, wskazywać klientom najbliższe wyjścia ewakuacyjne,
 - ☞ pomagać w opuszczeniu budynku osobom niepełnosprawnym, starszym, matkom z dziećmi, dzieciom oraz innym osobom potrzebującym pomocy,
 - ☞ zapobiegać powstaniu paniki a w przypadku powstania paniki zdecydowanym sposobem zachowania kierować strumień ludzi do wyjść ewakuacyjnych, starając się narzucić zdecydowanym postępowaniem uporządkowanie sytuacji. W ramach tych działań należy również wykorzystać możliwości zastraszenia używając np. spacyfikowania osób zachowujących się niewłaściwie.
 - 7) Po przeprowadzeniu ewakuacji ludzi, opuścić budynek i udać się w wyznaczone miejsce zbiórki – plac przed budynkiem (miejsce wskazane na planie sytuacyjnym).

5.7. Sposoby przygotowania pracowników do przeprowadzania ewakuacji.

Wskazane powyżej postępowanie poszczególnych pracowników realizujących zadania wynikające z potrzeb ewakuacji winno być przekazane pracownikom w trakcie szkoleń wstępnych i okresowych. W trakcie szkoleń należy omówić i praktycznie przećwiczyć obowiązujące, wynikające z zajmowanego stanowiska, postępowanie każdego z pracowników.

Właściciel lub użytkownik obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będących jej stałymi użytkownikami, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji. Ponieważ w budynku może przebywać jednocześnie powyżej 50 pracowników, Prezes Zarządu LOCUM S. A. w Bydgoszczy zobowiązany jest do **przeprowadzania praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji**. Do udziału w ćwiczeniach zobowiązani są wszyscy pracownicy.

6. ZASADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO.

Zgodnie § 36 rozporządzenia [3], szczegółowe zasady zabezpieczenia przeciwpożarowego prac, o których mowa powyżej, jak również warunki uzyskania zezwolenia na ich przeprowadzenie, określa w odrębnej instrukcji właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu. Niniejsza instrukcja stanowi realizację wymienionego obowiązku na terenie budynku administracyjnego LOCUM S. A. w Bydgoszczy. Prace niebezpieczne pożarowo, prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem, jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia (np. spawanie gazowe lub elektryczne, cięcie lub szlifowanie elementów przy użyciu szlifierek, opalanie elementów z farb i lakierów, rozgrzewanie materiałów i surowców przy użyciu otwartego ognia lub wysokiej temperatury itp.) prowadzone wewnątrz obiektu lub przyległych do niego terenach, a także wszelkie inne prace remontowo-budowlane należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo osoba zamierzająca prowadzić tego typu prace powinna każdorazowo **skontaktować się z Głównym Mechanikiem LOCUM S. A. p. Krzysztofem Rutkiewiczem** i powiadomić go o zamiarze prowadzenia prac, ich specyfice, zakresie i czasie trwania.

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 22	Stron 28

7. SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z TREŚCIA INSTRUKCJI ORAZ PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI.

7. 1. Organizacja i zasady szkolenia pracowników.

Zgodnie z Art. 4 Ustawy [1] oraz § 6. 1. Rozporządzenia [3] właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz zapewnić i wdrożyć instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, zawierającą m.in. sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;

Skuteczność wewnętrznego systemu ochrony warunkowany jest prawidłowym przygotowaniem pracowników do jego realizacji. Zakres przygotowania powinien obejmować zapoznanie z występującymi zagrożeniami, sposobami przeciwdziałania i ograniczania ich skutków, poznanie zasad postępowania na wypadek zagrożenia przez wszystkie osoby stanowiące personel.

Pracownicy powinni być zapoznawani w ramach szkolenia okresowego z podstawowymi przepisami przeciwpożarowymi, zwłaszcza z zasadami postępowania na wypadek pożaru i prowadzenia ewakuacji. Podstawą szkolenia powinna być niniejsza Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego. Celem szkolenia jest uwrażliwienie wszystkich pracowników na sprawy związane z ochroną przeciwpożarową, wdrożenie zasad związanych z zapobieganiem możliwościom powstawania pożaru oraz przekazanie zasad według jakich należy postępować w razie powstania pożaru.

A. Szkolenie przeciwpożarowe wstępne.

1. Program szkolenia wstępnego.

- ☞ Zagrożenie pożarowe na stanowisku pracy,
- ☞ Zapobieganie pożarom,
- ☞ Zasady alarmowania i postępowania na wypadek powstania pożaru oraz użycie gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych

2. Zasady organizowania i prowadzenia szkoleń.

Szkoleniu wstępnemu podlegają pracownicy nowo zatrudnieni.

W przypadku rozpoczęcia eksploatacji nowych maszyn i urządzeń technicznych, przeciwpożarowych itp., wymagających szczególnych umiejętności od pracownika lub wystąpienia zmian w zabezpieczeniu przeciwpożarowym budynku należy przeprowadzić szkolenie ponowne wg zasad szkolenia przeciwpożarowego wstępnego.

3. Dokumentacja szkolenia przeciwpożarowego wstępnego.

Dokumentację wstępnego szkolenia przeciwpożarowego stanowi oświadczenie podpisane przez pracownika o odbytym szkoleniu, które powinno znajdować się w aktach pracownika (załącznik).

B. Szkolenie okresowe.

Szkolenie okresowe ma za zadanie aktualizację i ugruntowanie zdobytej wcześniej wiedzy i umiejętności pracownika z zakresu bezpieczeństwa i higieny określonej dziedziny, a także poinformowanie pracowników o nowych rozwiązaniach techniczno – organizacyjnych w tym zakresie. Pierwsze szkolenie okresowe osób nowo przyjętych do pracy odbywa się w okresie do 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia pracy na określonym stanowisku. W przypadku pracodawców i innych osób kierujących pracownikami - szkolenie to musi odbyć się w okresie do 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia pracy na stanowisku. Szkolenie powinno być prowadzone przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje i szczegółowo obejmować poniższą tematykę:

Program szkolenia okresowego

- ☞ Zagrożenia pożarowe występujące w obiekcie, przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 23	Stron 28

- się pożaru,
- ☞ Zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom ,
 - ☞ Zadania i obowiązki pracowników w wypadku powstania pożaru,
 - ☞ Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i środki ewakuacji,
 - ☞ Podręczny sprzęt gaśniczy i urządzenia przeciwpożarowe,
 - ☞ Znajomość praktycznego użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń ppoż.

Szkolenie okresowe kończy egzamin przeprowadzony przez organizatora szkolenia. Jego wynik stwierdza stopień przyswojenia wiedzy oraz umiejętności wykonywania i organizowania pracy zgodnie z zasadami BHP - objętych programem.

UWAGA: Czynności i zadania ochrony przeciwpożarowej w zakładzie pracy oraz szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej zgodnie z Ustawą [1] mogą wykonywać osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

8. ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA I SŁUŻBOWA.

Za nieprzestrzeganie zasad i przepisów w zakresie ochrony przeciwpożarowej, każdy pracownik bez względu na zajmowane stanowisko służbowe jest odpowiedzialny osobiście. Niezależnie od odpowiedzialności karnej za czyny godzące w ochronę przeciwpożarową istnieje odpowiedzialność służbowa wynikająca z postanowień Kodeksu Pracy oraz odpowiedzialność cywilna przewidująca naprawienie wyrządzonej szkody.

Odpowiedzialność służbowa wynika z postanowień prawa pracy według których w razie ciężkiego naruszenia przez pracownika podstawowych obowiązków pracowniczych może rozwiązać bez wypowiedzenia umowę o pracę z winy pracownika, ukarać upomnieniem lub naganą. Sankcje karne związane z ochroną przeciwpożarową określają akty prawne tj. Kodeks Karny i Kodeks Wykroczeń.

9. WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW.

1. Załącznik 1 - Rodzaje oraz zasady obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego.
2. Załącznik 2 - Instrukcja alarmowa w przypadku powstania pożaru.
3. Załącznik 3 - Sposoby ewakuacji poszkodowanych.
4. Załącznik 4 - Wzór oświadczenia.

Bez pisemnej zgody autora, wykorzystywanie lub udostępnianie osobom trzecim, kopiowanie/kserowanie, przenoszenie na nośniki danych całości lub fragmentów niniejszego opracowania jest zabronione na zasadzie praw autorskich.

Załącznik nr 1

RODZAJE ORAZ ZASADY OBSŁUGI PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO /UŻYWANEGO W OBIEKCIE/

Gaśnice proszkowe - mają postać ciśnieniowego zbiornika zaopatrzonego w dźwignię lub zbi-
jak uruchamiający zawór. Proszek gaśniczy wyrzucany jest przez dyszę lub wężyk zakończony

prądownicą za pomocą sprężonego w butli gazu obojęt-
nego - azotu lub dwutlenku węgla. Gaśnice mogą zawiera-
ć od 1 do 12 kg proszku. Są bardzo skuteczne i prak-
tycznie uniwersalne, dobrze gaszą pożary grupy **A, B, C**,

☞ **A** tj. pożary ciał stałych pochodzenia organicznego,
przy spalaniu których obok innych zjawisk powstaje
zjawisko żarzenia np. drewno, węgiel, tworzywa
sztuczne, tkaniny, słoma itp.,

☞ **B** tj. pożaru cieczy palnych i substancji stałych topią-
cych się wskutek ciepła np. benzyny, alkohole, aceton,
eter lakiery, tłuszcze itp.,

☞ **C** tj. gazy palne (np. propan, acetylen, wodór, gaz
ziemny). Właściwości gaśnicze proszków polegają
głównie na ich działaniu inhibitującym /przerywającym/ chemiczny proces palenia oraz na
wydatnym eliminowaniu dostępu powietrza nad palącą powierzchnię. Sposób użycia po do-
starczeniu sprzętu w pobliżu pożaru zrywamy plombę albo zawleczkę blokującą dźwignię lub
w przypadku większych gaśnic wbijamy ręką zbi-
jak i kierujemy strumień proszku gaśniczego
w ognisko pożaru. Działanie sprzętu można w każdej chwili przerwać przez zwolnienie dźwi-
gni uruchamiającej.

Etykieta kontrolna gaśnicy proszkowej 6 kg – „ABC”.

GAŚNICA
6 kg proszku gaśniczego ABC
13A 89B C

Wyciągnąć zabezpieczenie.
Wyciągnąć wąż z uchwyty skierować na źródło ognia i nacisnąć dźwignię.

A **B** **C**

**OSTROŻNIE PRZY GASZENIU URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH.
STOSOWAĆ TYLKO DO 1000 V. ZACHOWAĆ ODSTĘP MIN. 1m.**

Po każdym uruchomieniu gaśnicę ponownie napełnić. Producent zaleca przeprowadzić pierwszy przegląd i konserwację przed upływem 12 miesięcy. Stosować wyłącznie środki gaśnicze, czynniki napędowe i części zamienne autoryzowane przez producenta gaśnicy.

Środek gaśniczy: 6 kg Favorit Tertia
Czynnik napędowy: azot
Zakres temperatur stosowania: -20°C do +60°C

Nr atestu: CNBOP 177/94/97
wg PN-92/M-51079 DIN EN 3
Typ: GP-6X-ABC
Świadectwo uznania:
Polski Rejestr Statków TM/494/854100/94

 KATOWICKIE ZAKŁADY WYROBÓW METALOWYCH S.A.
41-103 Siemianowice Śl.
ul. Zeromskiego 21
tel. (0-32) 2284-135, fax (0-32) 2284-216

**KONTROLA
KONSERWACJA
NAPRAWA**
Data ważności na etykiecie konserwatora

Sposób uruchomienia gaśnicy

Grupy pożarów

Hydrant wewnętrzny - jest to zawór zainstalowany na instalacji wodociągowej, obudowany szafką i wyposażony w wąż pożarniczy i prądownice (przykł. rys. poniżej). Ma zastosowanie do gaszenia pożarów w zarodku wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy stosuje się wodę. Należy podkreślić, że obsługę hydrantu powinny stanowić dwie osoby. Przy pomocy wody z hydrantu **gasimy pożary grupy A** tj. materiały stałe pochodzenia organicznego. Sposób użycia: należy otworzyć drzwi szafki, rozwinąć odcinek węża, odkręcić zawór, skierować strumień wody na miejsce ognia, zalewając palącą się powierzchnię od strony zewnętrznej, skrajnej w kierunku do środka. Przy pożarach przedmiotów ustawionych pionowo należy gasić od góry do dołu.

Sposoby użycia podręcznego sprzętu gaśniczego.

Gaszenie pożarów podręcznym sprzętem gaśniczym.

Źle 	Ogień zaatakować zgodnie z kierunkiem wiatru.	Dobrze
	Pożar palącej powierzchni gasić od skrajnej jego części.	
	Ciała stałe gasić kierując strumień środka gaśniczego na płomień z dołu, a nie z góry.	
	Gaśnicami wodnymi nie gasić urządzeń będącymi pod napięciem ! Używać gaśnic do tego przeznaczonych.	
	Ciała ciekłe i gazy gasić z góry w dół.	
	Mając do dyspozycji większą ilość gaśnic uruchomić wszystkie jednocześnie, a nie każdą oddzielnie po jej użyciu.	
	Po ugaszeniu pożaru uważać na ponowne zapalenie. (nawrót ognia)	
	Po użyciu gaśnicy nie zawieszają, tylko ponownie napełnić lub wymienić na nową.	

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 26	Stron 28

Załącznik nr 2

INSTRUKCJA ALARMOWA W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU

(wzór)

ALARMOWANIE WEWNĘTRZNE.

Kto zauważy pożar w obiekcie zobowiązany jest:

- Powiadomić bezpośredniego przełożonego.
- Powiadomić osoby bezpośrednio zagrożone i przystąpić do akcji ratowniczej lub ewakuacji.

ALARMOWANIE ZEWNĘTRZNE.

- Kierownik Akcji Ratowniczej (Pracownik ochrony) w przypadku otrzymania informacji o pożarze zobowiązani są do niezwłocznego powiadomienia:
 - Państwowej Straży Pożarnej - tel. alarmowy - **998**.
 - Prezesa Zarządu LOCUM S. A. w Bydgoszczy Tel.
- Zachować spokój i przystąpić do organizacji akcji ratowniczo gaśniczej.
- Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze strażą pożarną 998 należy wyraźnie podać :
 - gdzie się pali: dokładny adres, nazwę instytucji, piętro,
 - co się pali: np. pomieszczenie administracyjne na piętrze,
 - czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego,
 - numer telefonu, z którego się alarmuje oraz swoje nazwisko i imię.
- UWAGA: Należy odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że zgłoszenie zostało przyjęte. Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie zgłoszenia powstania pożaru.

TELEFONY ALARMOWE.

- W razie potrzeby - np. nieszczęśliwy wypadek, awaria, itp. należy poinformować :
 - POGOTOWIE RATUNKOWE – tel. 999,
 - POLICJĘ - tel. 997.

AKCJA RATOWNICZO - GAŚNICZA.

- Równocześnie z alarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń pożarniczych.
- Do czasu przybycia straży pożarnej kierownictwo akcją obejmuje Kierownik Akcji Ratowniczej.
- Każdy przystępujący do akcji ratowniczo-gaśniczej powinien pamiętać, że :
 - w pierwszej kolejności przeprowadzić ratowanie zagrożonego życia ludzkiego,
 - wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem. Nie wolno gasić wodą z hydrantów wewnętrznych instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem. Do tego celu stosować gaśnice proszkowe i na dwutlenek węgla,
 - usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, a w szczególności cenne dokumenty, urządzenia komputerowe, bazy danych, archiwa itp.
 - nie otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
 - szybkie i prawidłowe użycie podręcznego sprzętu gaśniczego umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku.

Załącznik nr 3

Sposoby ewakuacji poszkodowanych.

Warunkiem uniknięcia dodatkowych urazów u poszkodowanego, a także zabezpieczenia zdrowia ratownika jest przestrzeganie następujących zasad:

- ☞ poszkodowanego przytomnego trzeba informować o tym, co zamierza się robić, aby umożliwić współpracę i uniknąć jego niepokoju,
- ☞ gdy kilka osób przenosi poszkodowanego, wówczas tylko jedna wydaje polecenia.

CHWYT RAUTEKA

PRZENOSZENIE NA PLECACH

PRZENOSZENIE „NA ŁAWECZCE”

Locum S. A. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego (wyciąg dla Najemcy)	Październik 2012 r.	
		Strona 28	Stron 28

Załącznik nr 4

.....
(pieczęć)

Bydgoszcz, dnia2012 r.

.....
(imię i nazwisko pracownika)

.....
(stanowisko)

O Ś W I A D C Z E N I E

Ja niżej podpisany/a/ niniejszym oświadczam, że zostałem/am/ zapoznany/a/ w ramach szkolenia przeciwpożarowego (okresowego, podstawowego) z obowiązkami i zadaniami w zakresie:

- 1) znajomości wymagań przeciwpożarowych oraz obowiązujących przepisów przeciwpożarowych na terenie budynku administracyjnego LOCUM S. A. w Bydgoszczy przy ul. Dworcowej 81,
- 2) zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru w budynku i na stanowisku pracy,
- 3) postępowania na wypadek powstania pożaru,
- 4) użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych występujących w miejscu pracy.

„Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowienia.

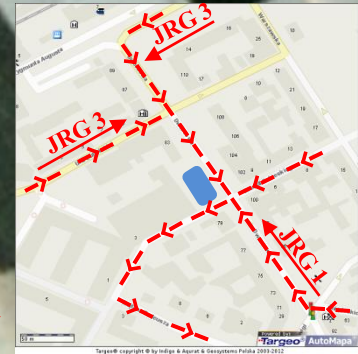
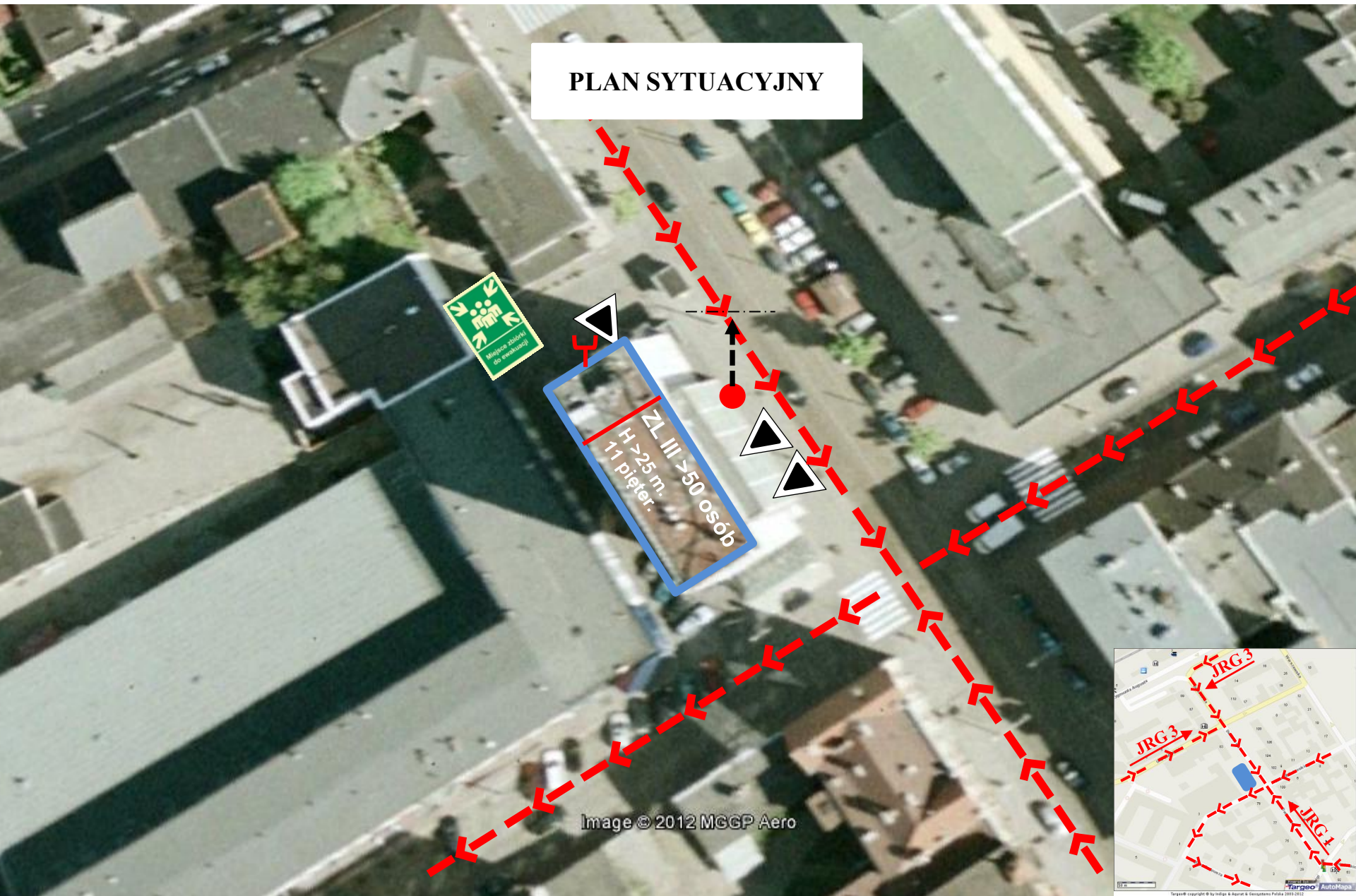
.....
(podpis składającego oświadczenie)

.....
(podpis prowadzącego szkolenie)

Przyjęto do akt personalnych dnia

.....
(podpis osoby przyjmującej)

PLAN SYTUACYJNY

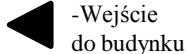

Legenda:

 - Dojazd pożarowy

- Miejsce zbiórki do ewakuacji

- Wejście do budynku

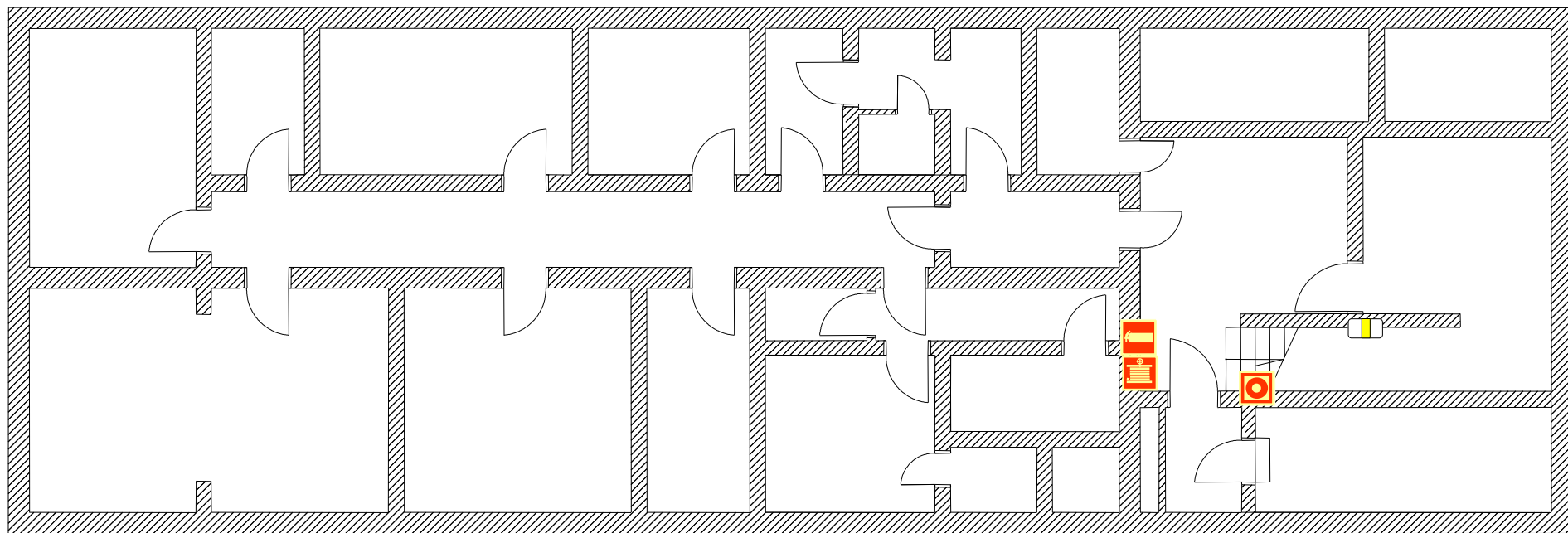
 - Granica strefy poż.

 - Hydrant zewnętrzny podziemny

 - Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu

 - Konstrukcja niepalna

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 – PIWNICA
PLAN ROZMIESZCZENIA ZNAKÓW EWAKUACYJNYCH I OCHRONY P.POŻ WG. PN-92/N-01256

Legenda:

- Hydrant
wewnętrzny

- Gaśnica

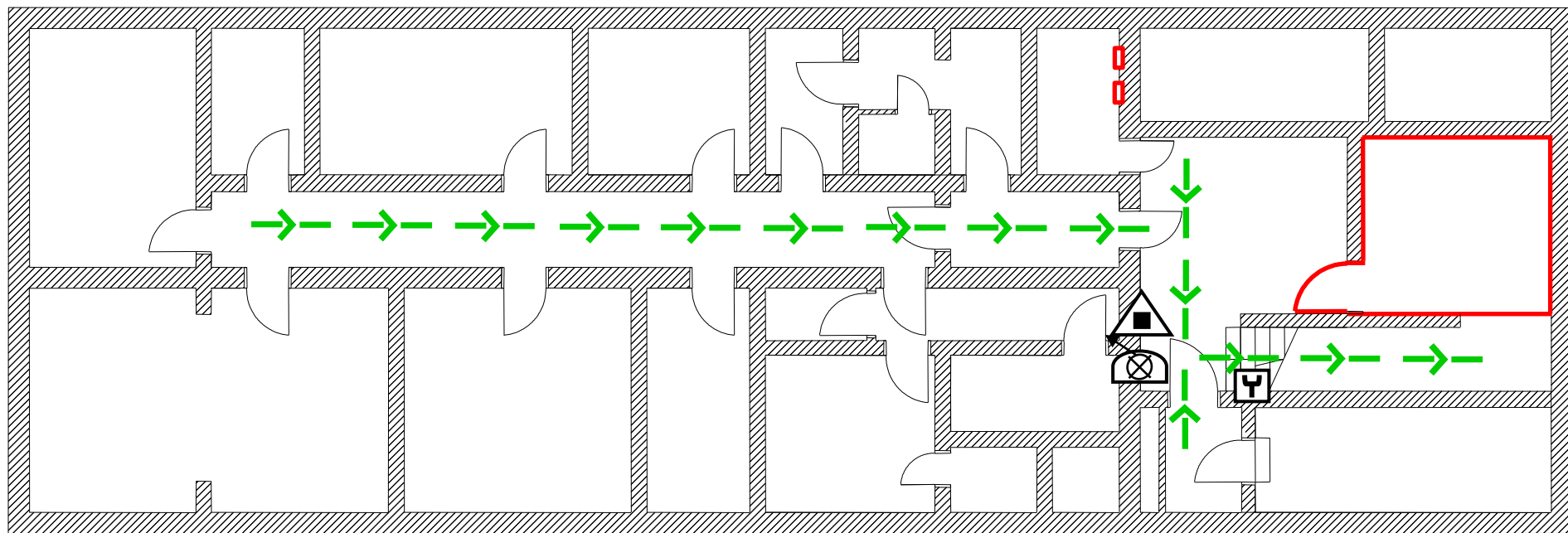

-Ręczny ostrzegacz
pożaru

-Lampa awaryjno
- ewakuacyjna

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 – PIWNICA
GRAFICZNY PLAN OBIEKTU

Legenda:

-Kierunek ewakuacji

-Hydrant wewnętrzny

- Gaśnica proszkowa ABC

- Ręczny ostrzegacz pożaru

- Drzwi ppoż. EI60

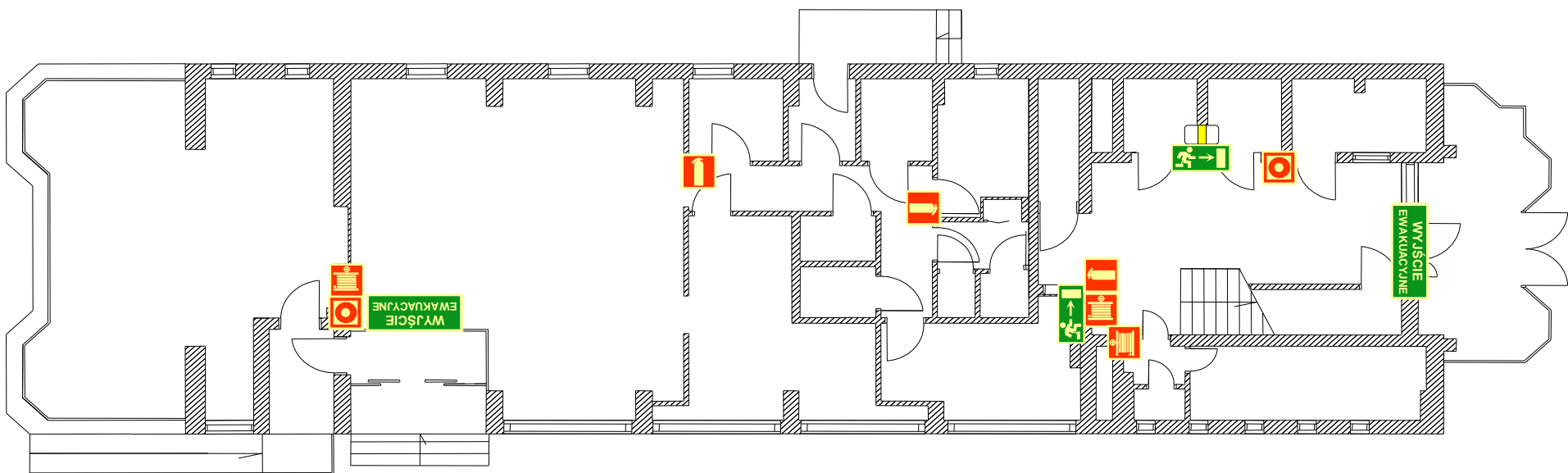

- Granica strefy pożarowej

- Zamknięcie szachtu EI 60

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S.A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 - PARTER
PLAN ROZMIESZCZENIA ZNAKÓW EWAKUACYJNYCH I OCHRONY P.POŻ WG. PN-92/N-01256

Legenda:

- Hydrant wewnętrzny

- Gaśnica

-Ręczny ostrzegacz pożaru

- Wyjście ewakuacyjne

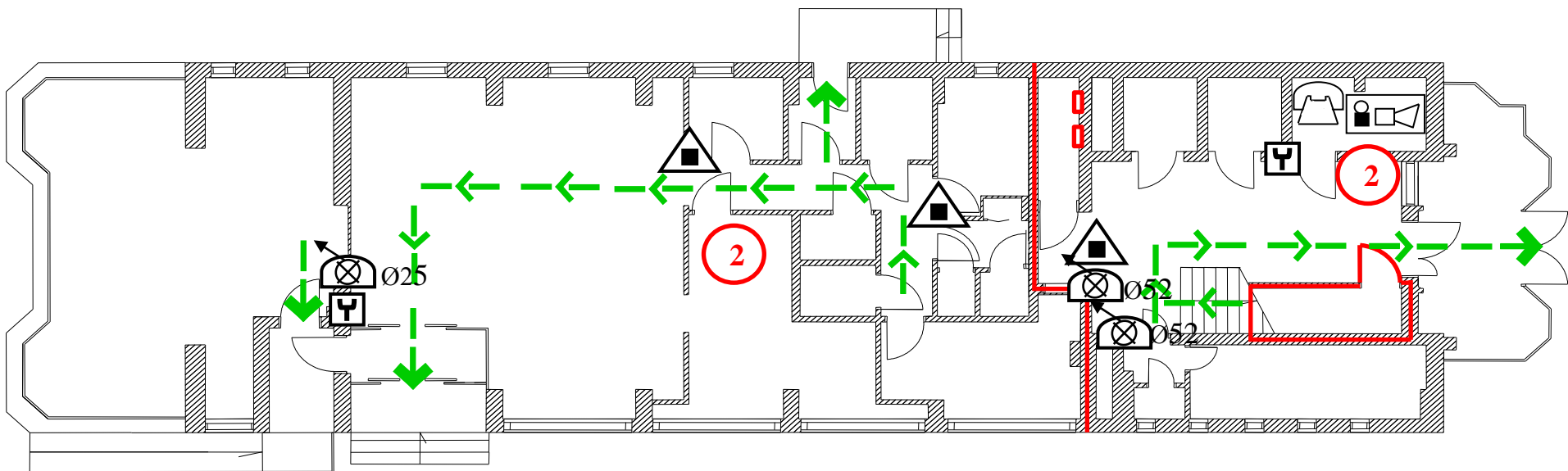

-Kierunek ewakuacji

-Lampa awaryjno ewakuacyjna

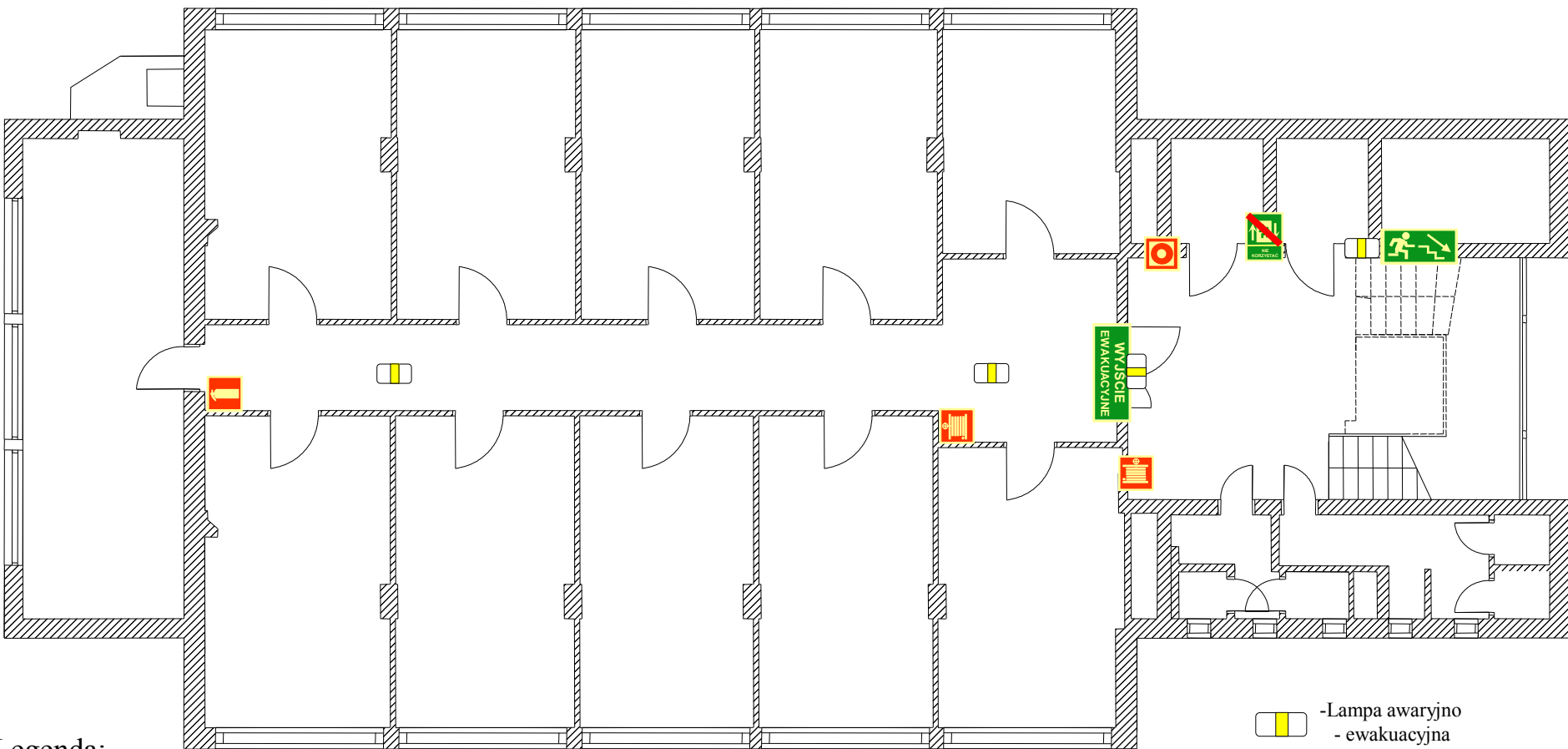
BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 – PARTER
 GRAFICZNY PLAN OBIEKTU

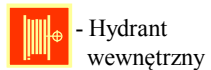
Legenda:

	-Hydrant wewnętrzny		- Gaśnica proszkowa ABC		-Telefon		- Ręczny ostrzegacz pożaru		- Ilość osób w pomieszczeniu		- Zamknięcie szachtu EI 60
	- Wyjście ewakuacyjne		-Kierunek ewakuacji		- Centralka sygnalizacji pożaru		- Drzwi ppoż. EI60		- Granica strefy pożarowej		

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S.A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 - I PIĘTRO
 PLAN ROZMIESZCZENIA ZNAKÓW EWAKUACYJNYCH I OCHRONY P.POŻ WG. PN-92/N-01256

Legenda:

- Hydrant wewnętrzny

- Gaśnica

- Ręczny ostrzegacz pożaru

- Wyjście ewakuacyjne

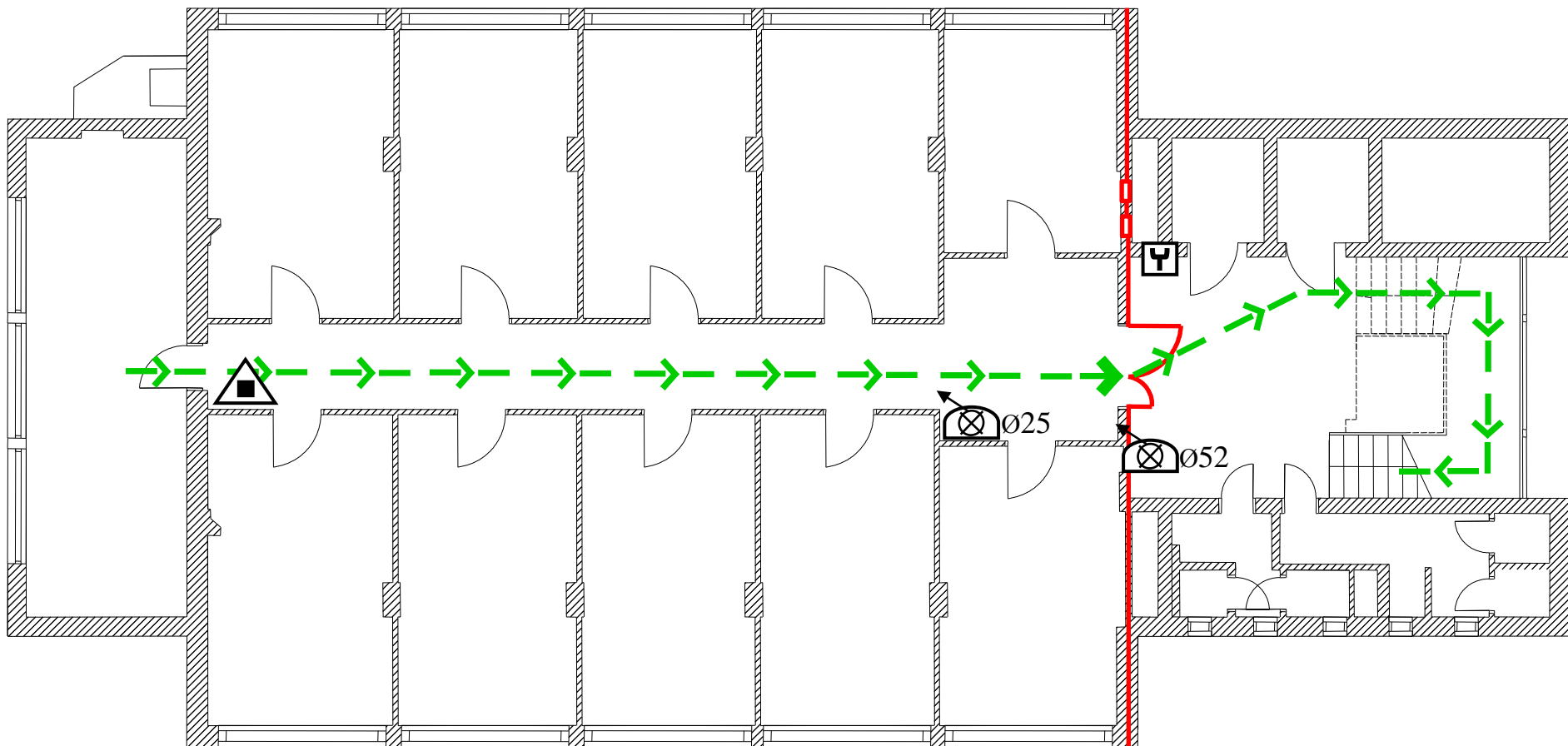

- Kierunek ewakuacji schodami na dół

-Lampa awaryjno ewakuacyjna
 -Nie korzystaj z windy w razie pożaru

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 – I PIĘTRO
 GRAFICZNY PLAN OBIEKTU

Legenda:

- Wyjście ewakuacyjne

- Kierunek ewakuacji

- Gaśnica proszkowa ABC

- Hydrant wewnętrzny

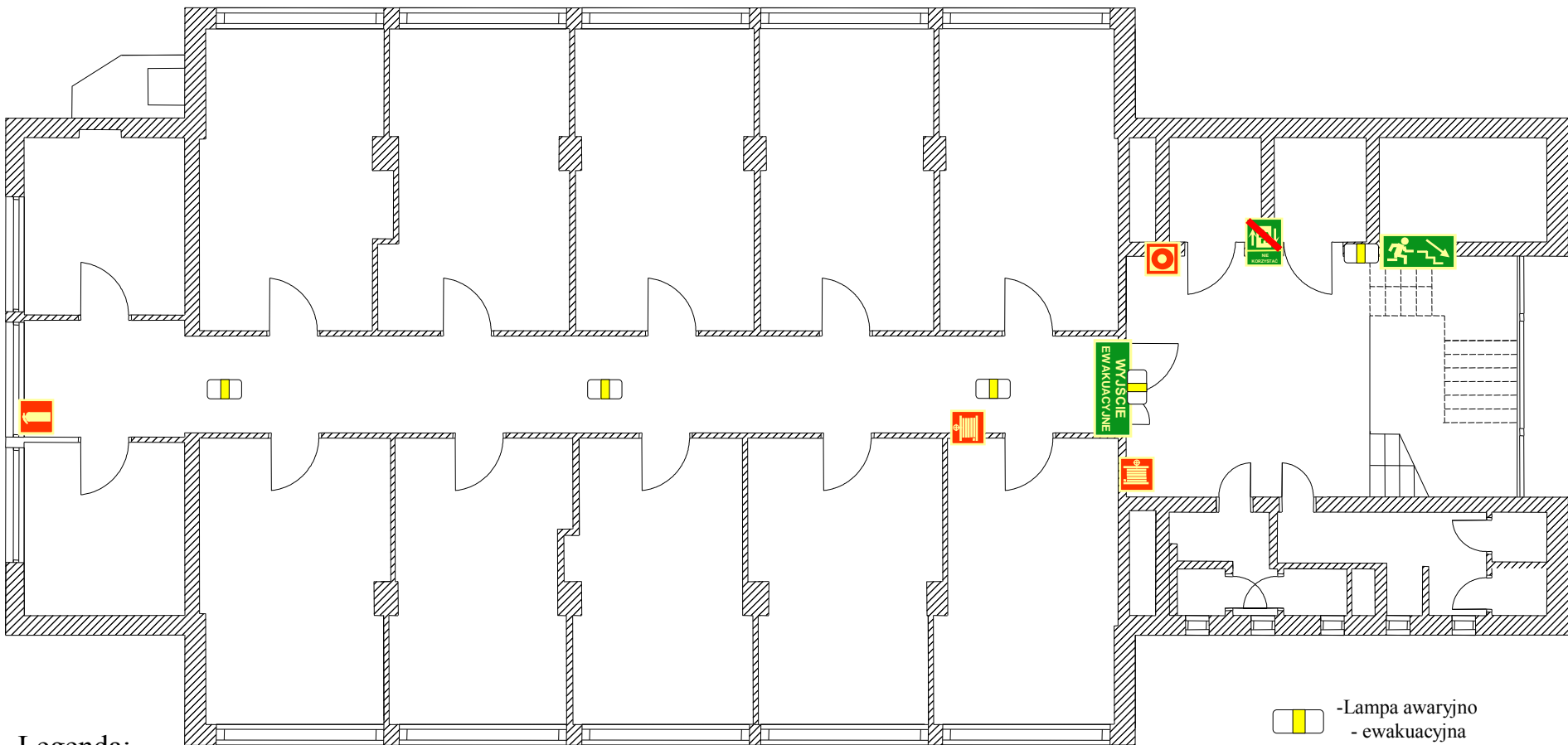
- Ręczny ostrzegacz pożaru

- Drzwi ppoż. EI60

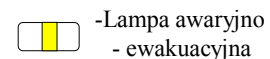
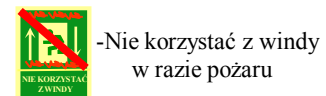
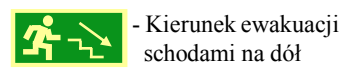
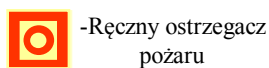
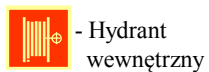
- Granica strefy pożarowej

- Zamknięcie szachtu EI 60

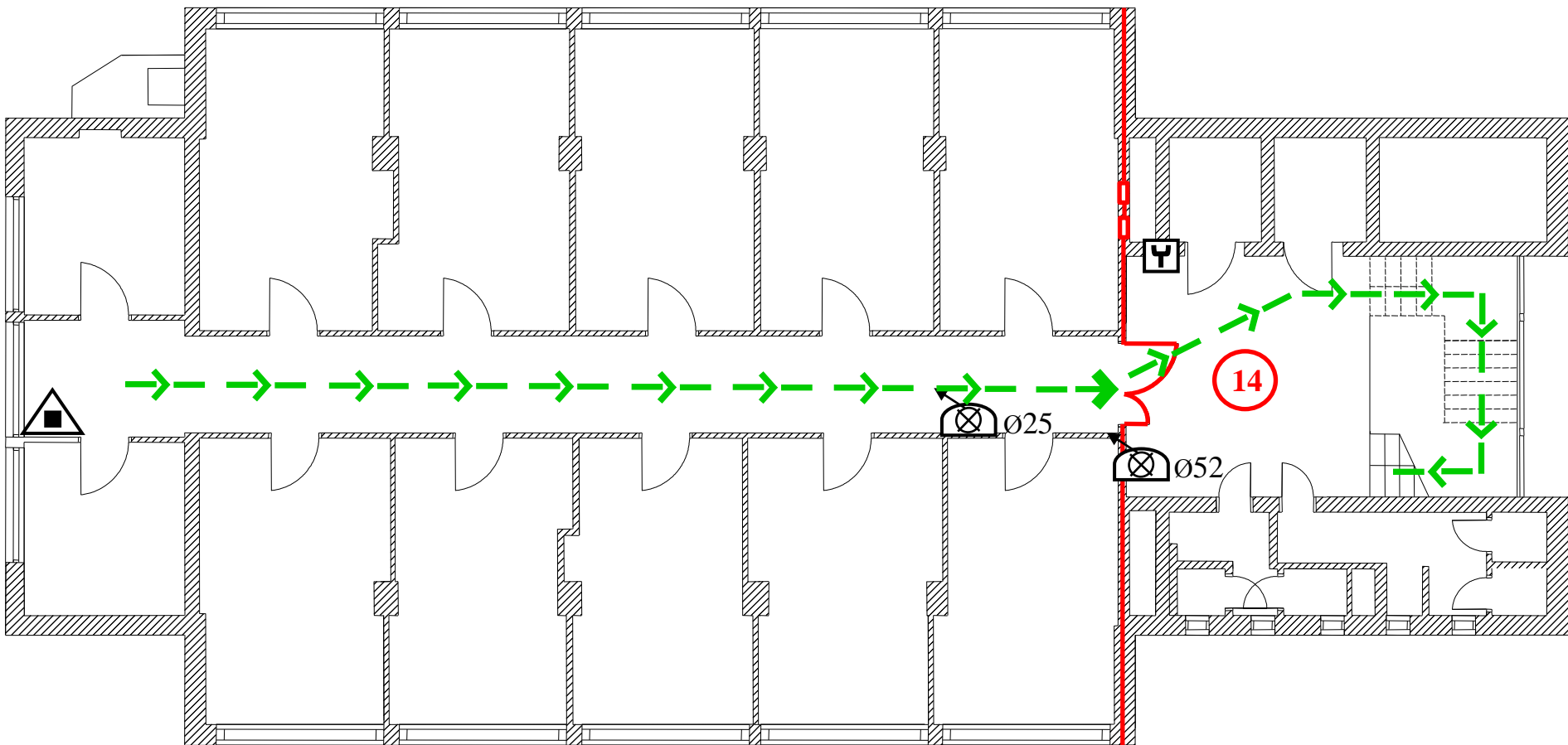
BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 - II PIĘTRO
 PLAN ROZMIESZCZENIA ZNAKÓW EWAKUACYJNYCH I OCHRONY P.POŻ WG. PN-92/N-01256

Legenda:

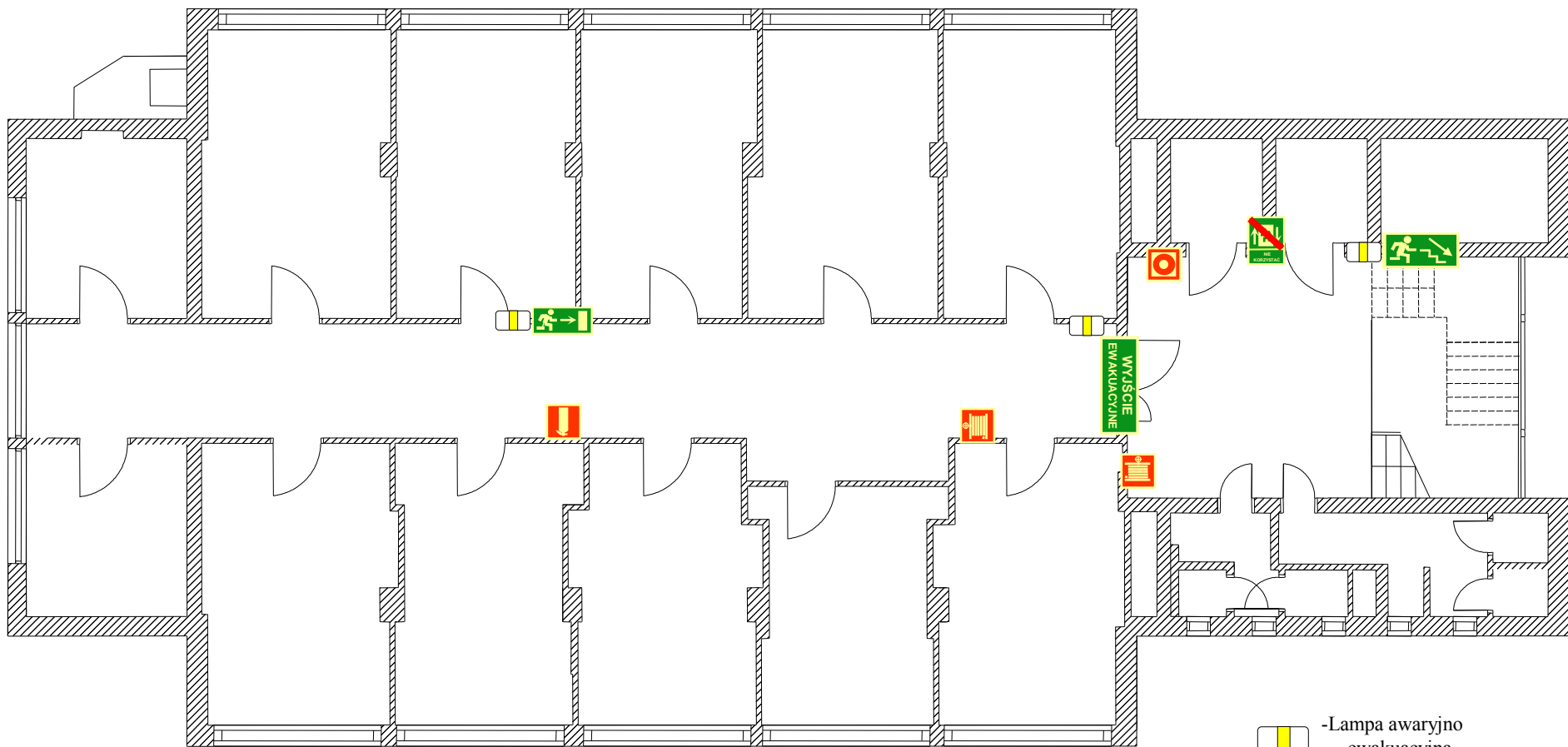
BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S.A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 – II PIĘTRO
 GRAFICZNY PLAN OBIEKTU

Legenda:

- - Wyjście ewakuacyjne
- - Kierunek ewakuacji
- - Gaśnica proszkowa ABC
- - Hydrant wewnętrzny
- - Ręczny ostrzegacz pożaru
- - Drzwi ppoż. EI60
- - Granica strefy pożarowej
- - Zamknięcie szachtu EI 60
- - Ilość osób na kondygnacji

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 - III PIĘTRO
 PLAN ROZMIESZCZENIA ZNAKÓW EWAKUACYJNYCH I OCHRONY P.POŻ WG. PN-92/N-01256

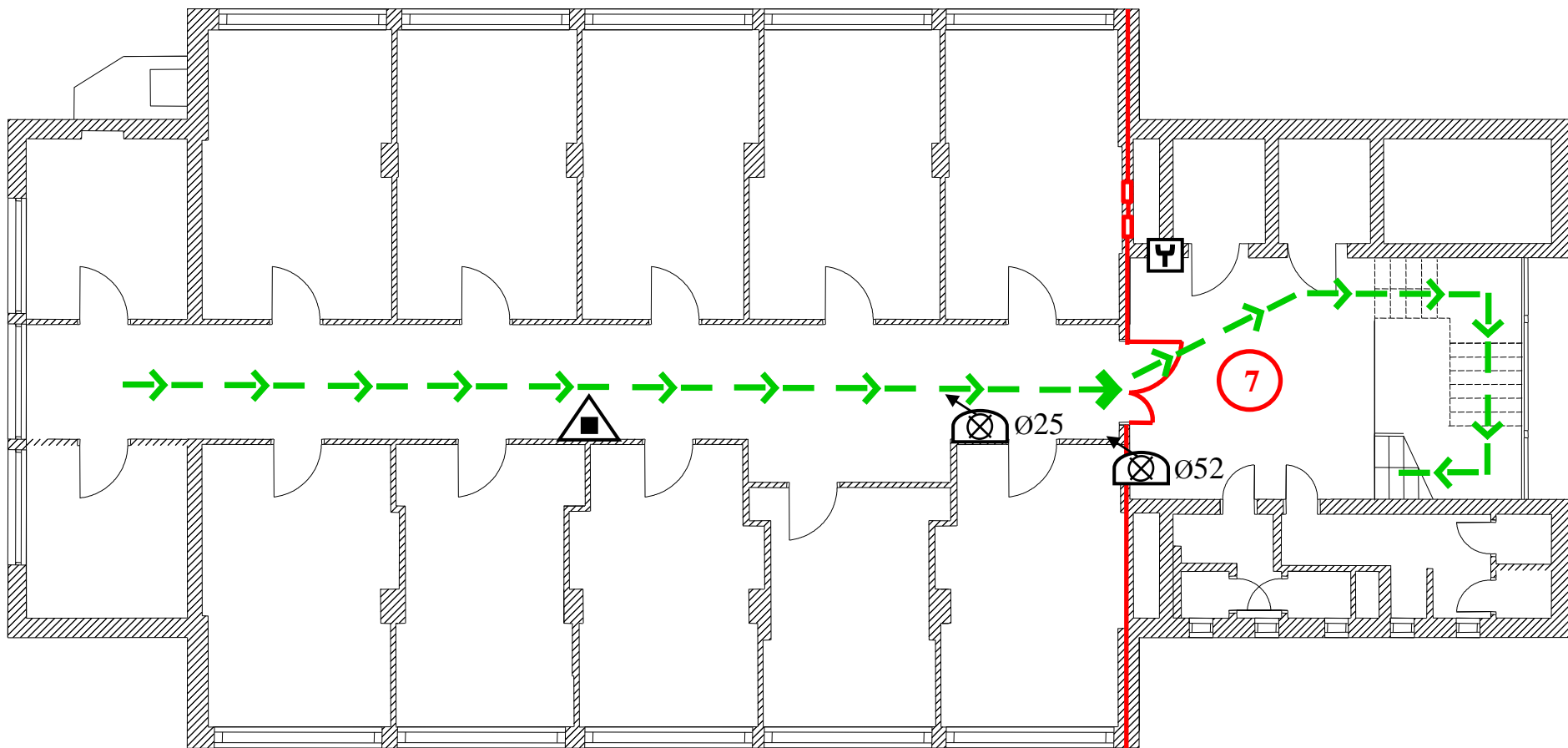

 -Lampa awaryjno
 - ewakuacyjna

Legenda:

- - Hydrant wewnętrzny
- - Gaśnica
- -Ręczny ostrzegacz pożaru
- **WYJŚCIE EWAKUACYJNE** - Wyjście ewakuacyjne
- -Kierunek ewakuacji
- -Kierunek ewakuacji schodami na dół
- **NE KORZYSTAĆ ZAWNOZ** -Nie korzystać z windy w razie pożaru

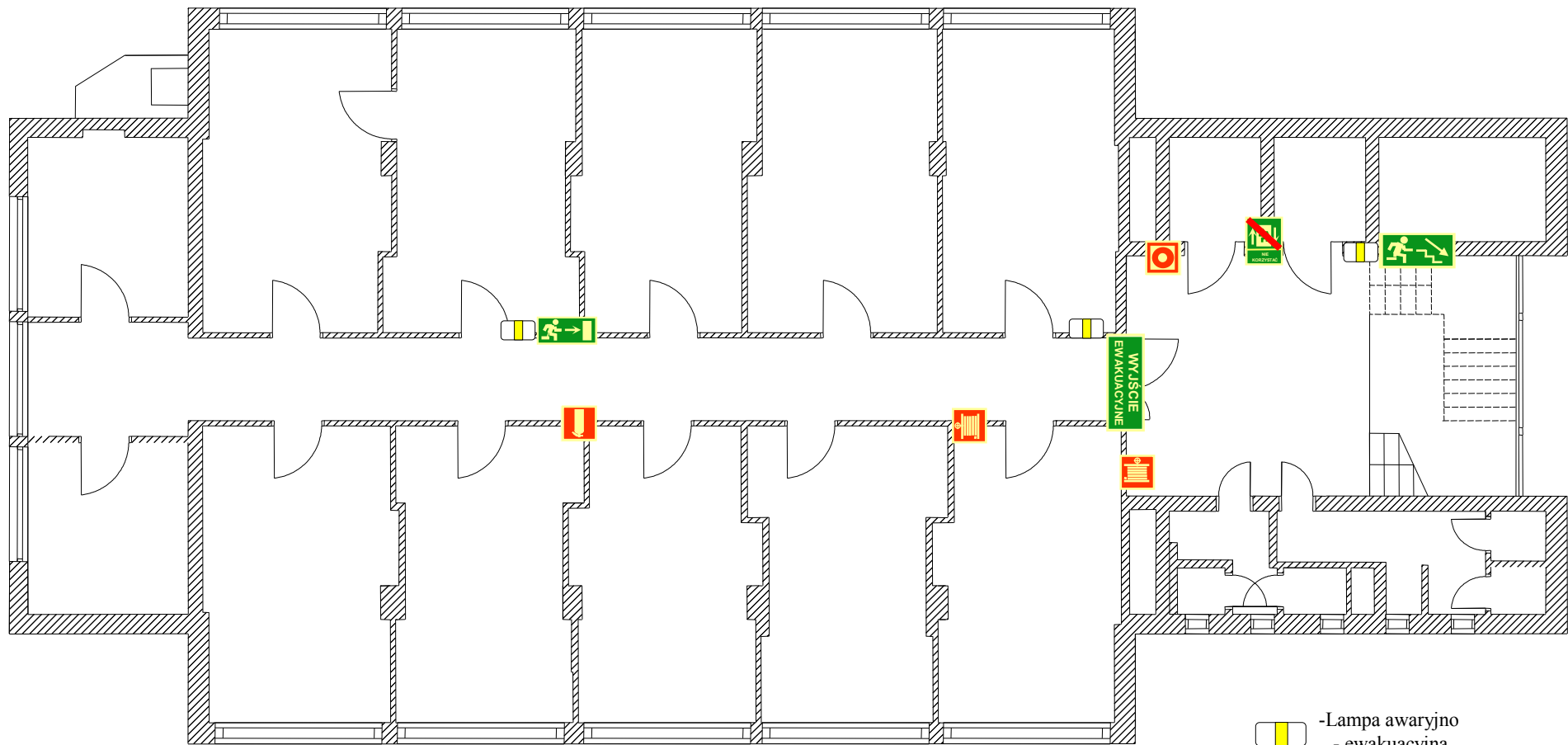
BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 – III PIĘTRO
 GRAFICZNY PLAN OBIEKTU

Legenda:

- Wyjście ewakuacyjne
- Kierunek ewakuacji
- Gaśnica proszkowa ABC
- Hydrant wewnętrzny
- Ręczny ostrzegacz pożaru
- Drzwi ppoż. EI60
- Granica strefy pożarowej
- Zamknięcie szachtu EI 60
- Ilość osób na kondygnacji

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 - IV PIĘTRO
 PLAN ROZMIESZCZENIA ZNAKÓW EWAKUACYJNYCH I OCHRONY P.POŻ WG. PN-92/N-01256

Legenda:

 -Lampa awaryjno
 - ewakuacyjna

 - Hydrant
 wewnętrzny

 - Gaśnica

 -Ręczny ostrzegacz
 pożaru

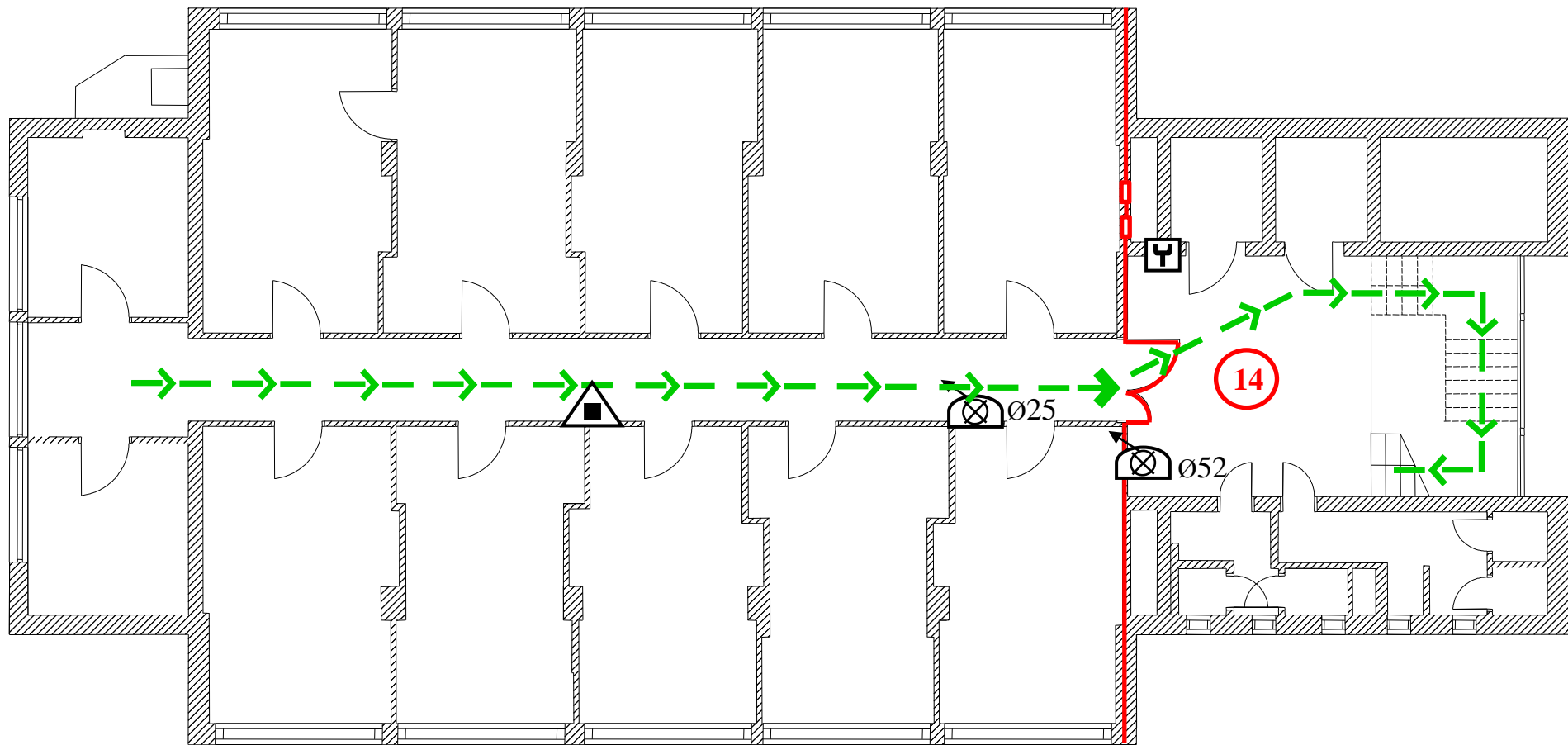
 **WYJŚCIE
 EWAKUACYJNE** - Wyjście
 ewakuacyjne

 -Kierunek
 ewakuacji

 - Kierunek ewakuacji
 schodami na dół

 -Nie korzystać z windy
 w razie pożaru

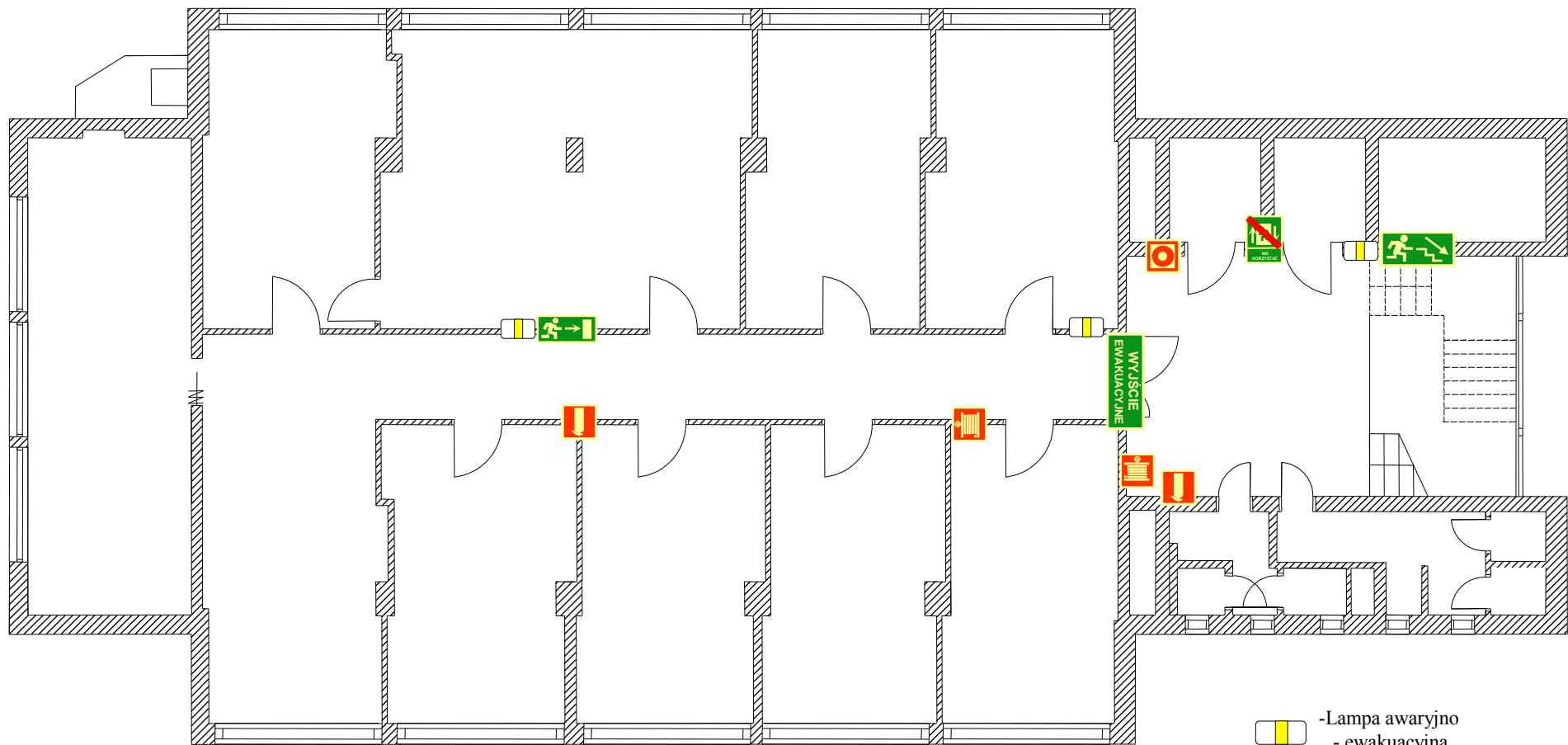
BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 – IV PIĘTRO
 GRAFICZNY PLAN OBIEKTU

Legenda:

- Wyjście ewakuacyjne
- Kierunek ewakuacji
- Gaśnica proszkowa ABC
- Hydrant wewnętrzny
- Ręczny ostrzegacz pożaru
- Drzwi ppoż. EI60
- Granica strefy pożarowej
- Zamknięcie szachtu EI 60
- Ilość osób na kondygnacji

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S.A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 - V PIĘTRO
PLAN ROZMIESZCZENIA ZNAKÓW EWAKUACYJNYCH I OCHRONY P.POŻ WG. PN-92/N-01256

 -Lampa awaryjno
- ewakuacyjna

Legenda:

- Hydrant
wewnętrzny

- Gaśnica

-Ręczny ostrzegacz
pożaru

- Wyjście
ewakuacyjne

-Kierunek
ewakuacji

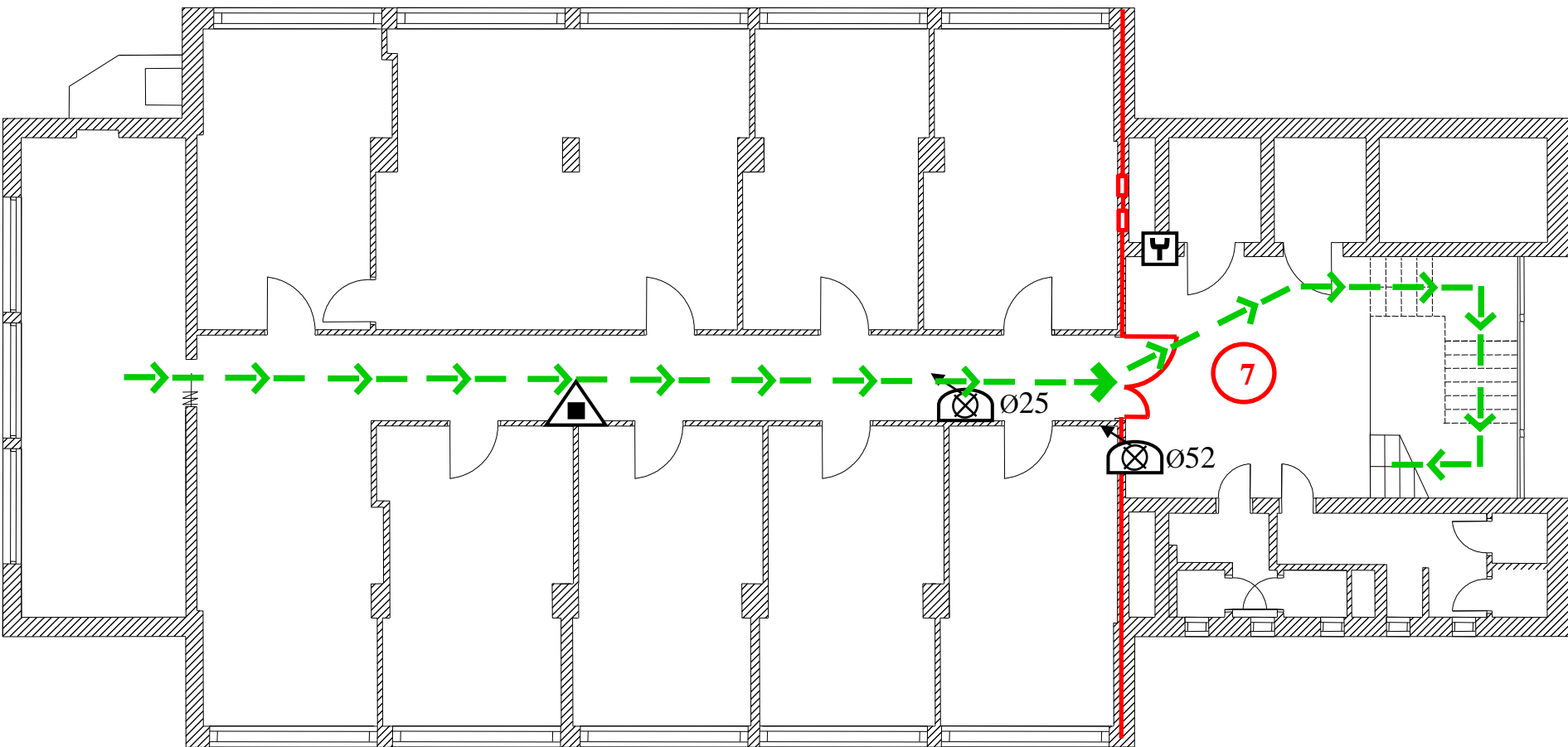

- Kierunek ewakuacji
schodami na dół

-Nie korzystać z windy
w razie pożaru

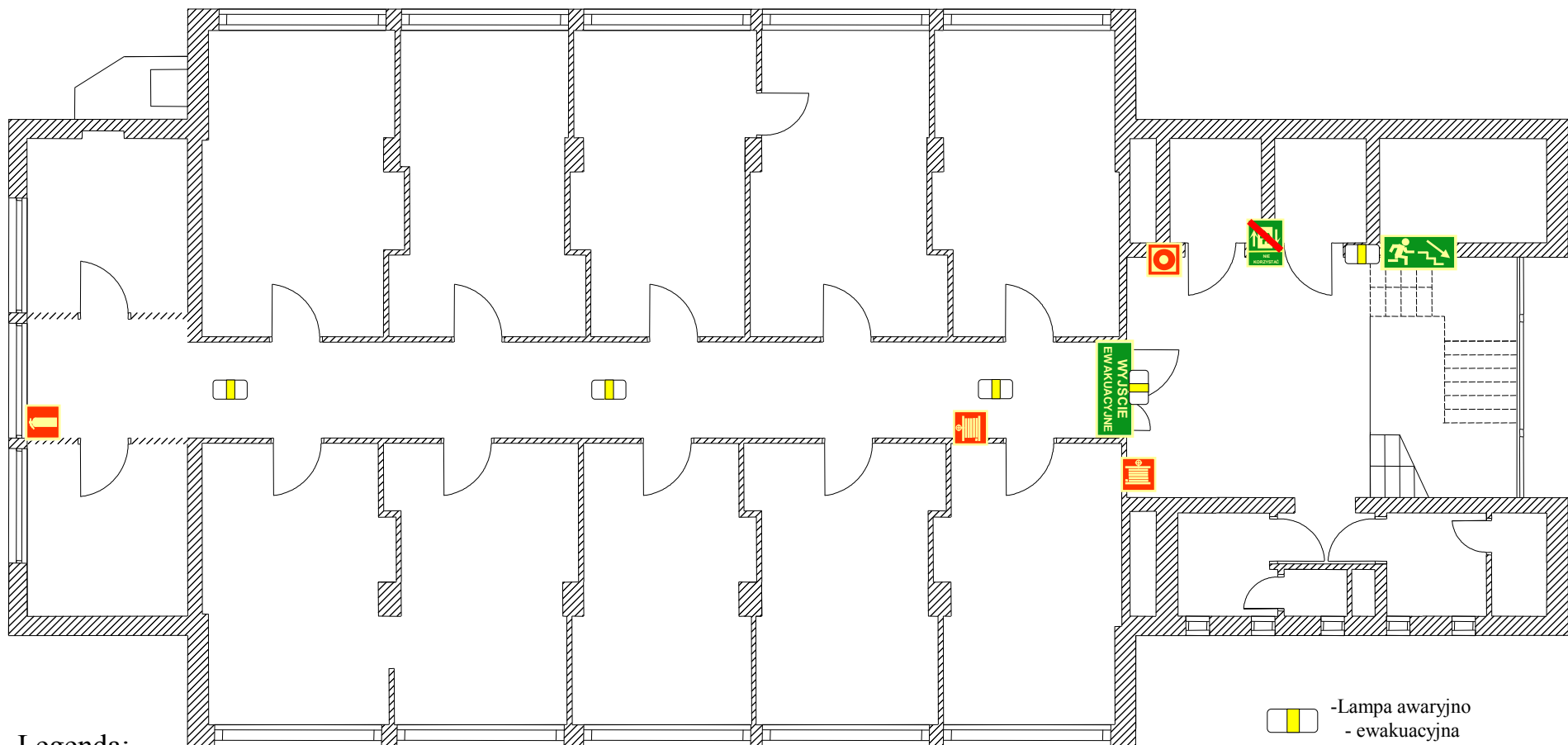
BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 – V PIĘTRO
 GRAFICZNY PLAN OBIEKTU

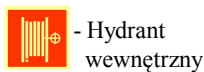
Legenda:

- - Wyjście ewakuacyjne
- - Kierunek ewakuacji
- - Gaśnica proszkowa ABC
- - Hydrant wewnętrzny
- - Ręczny ostrzegacz pożaru
- - Drzwi ppoż. EI60
- - Granica strefy pożarowej
- - Zamknięcie szachtu EI 60
- - Ilość osób na kondygnacji

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 - VI PIĘTRO
PLAN ROZMIESZCZENIA ZNAKÓW EWAKUACYJNYCH I OCHRONY P.POŻ WG. PN-92/N-01256

Legenda:

- Hydrant wewnętrzny

- Gaśnica

-Ręczny ostrzegacz pożaru

- Wyjście ewakuacyjne

- Kierunek ewakuacji schodami na dół

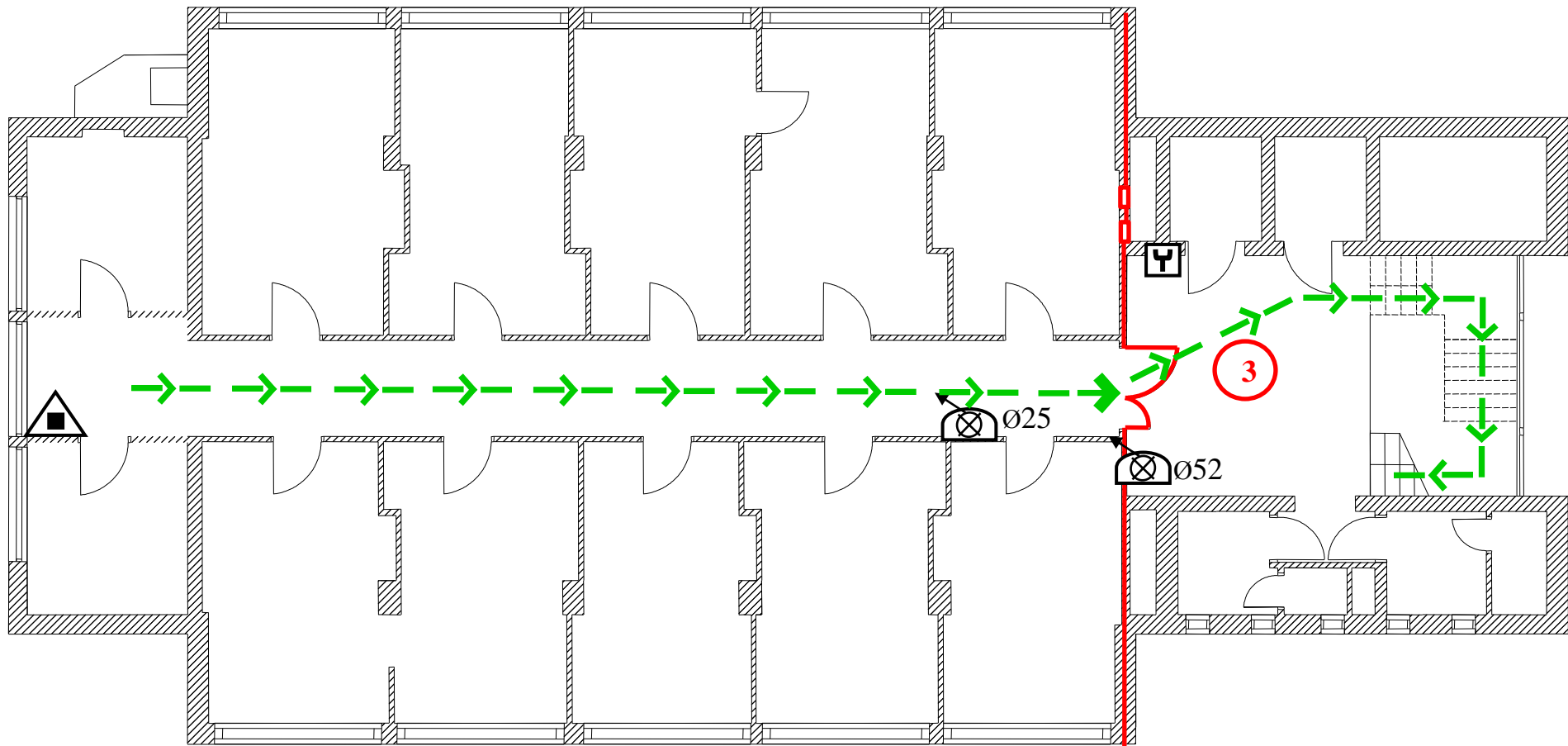

-Nie korzystać z windy w razie pożaru

-Lampa awaryjno ewakuacyjna

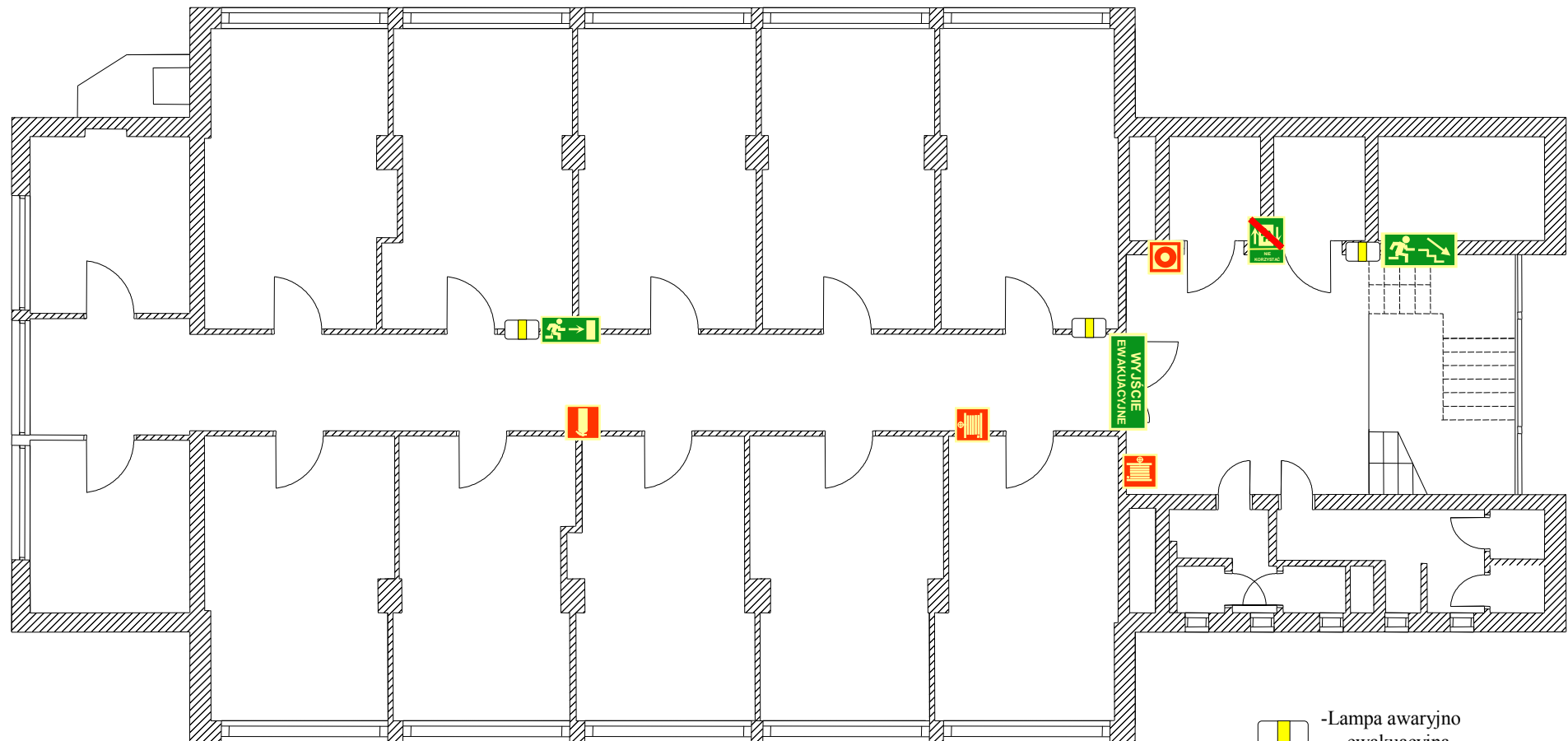
BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 – VI PIĘTRO
 GRAFICZNY PLAN OBIEKTU

Legenda:

- - Wyjście ewakuacyjne
- - Kierunek ewakuacji
- ▲ - Gaśnica proszkowa ABC
- ⊗ - Hydrant wewnętrzny
- ⊕ - Ręczny ostrzegacz pożaru
- ⎓ - Drzwi ppoż. EI60
- - Granica strefy pożarowej
- - Zamknięcie szachtu EI 60
- 3 - Ilość osób na kondygnacji

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 - VII PIĘTRO
 PLAN ROZMIESZCZENIA ZNAKÓW EWAKUACYJNYCH I OCHRONY P.POŻ WG. PN-92/N-01256

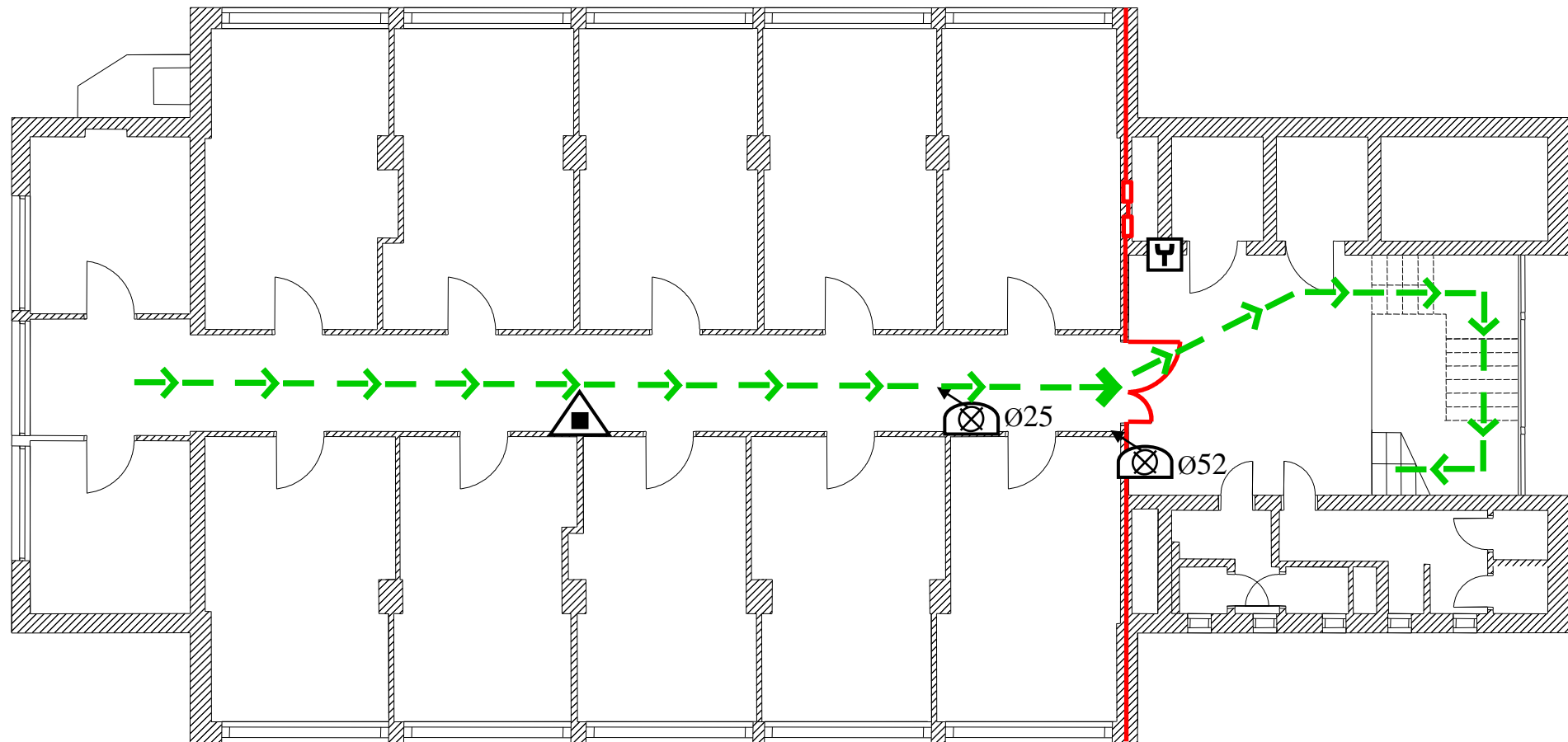

 -Lampa awaryjno
 - ewakuacyjna

Legenda:

- - Hydrant wewnętrzny
- - Gaśnica
- - Ręczny ostrzegacz pożaru
- **WYJŚCIE EWAKUACYJNE** - Wyjście ewakuacyjne
- - Kierunek ewakuacji
- - Kierunek ewakuacji schodami na dół
- - Nie korzystać z windy w razie pożaru

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 – VII PIĘTRO
 GRAFICZNY PLAN OBIEKTU

Legenda:

- Wyjście ewakuacyjne

- Kierunek ewakuacji

- Gaśnica proszkowa ABC

- Hydrant wewnętrzny

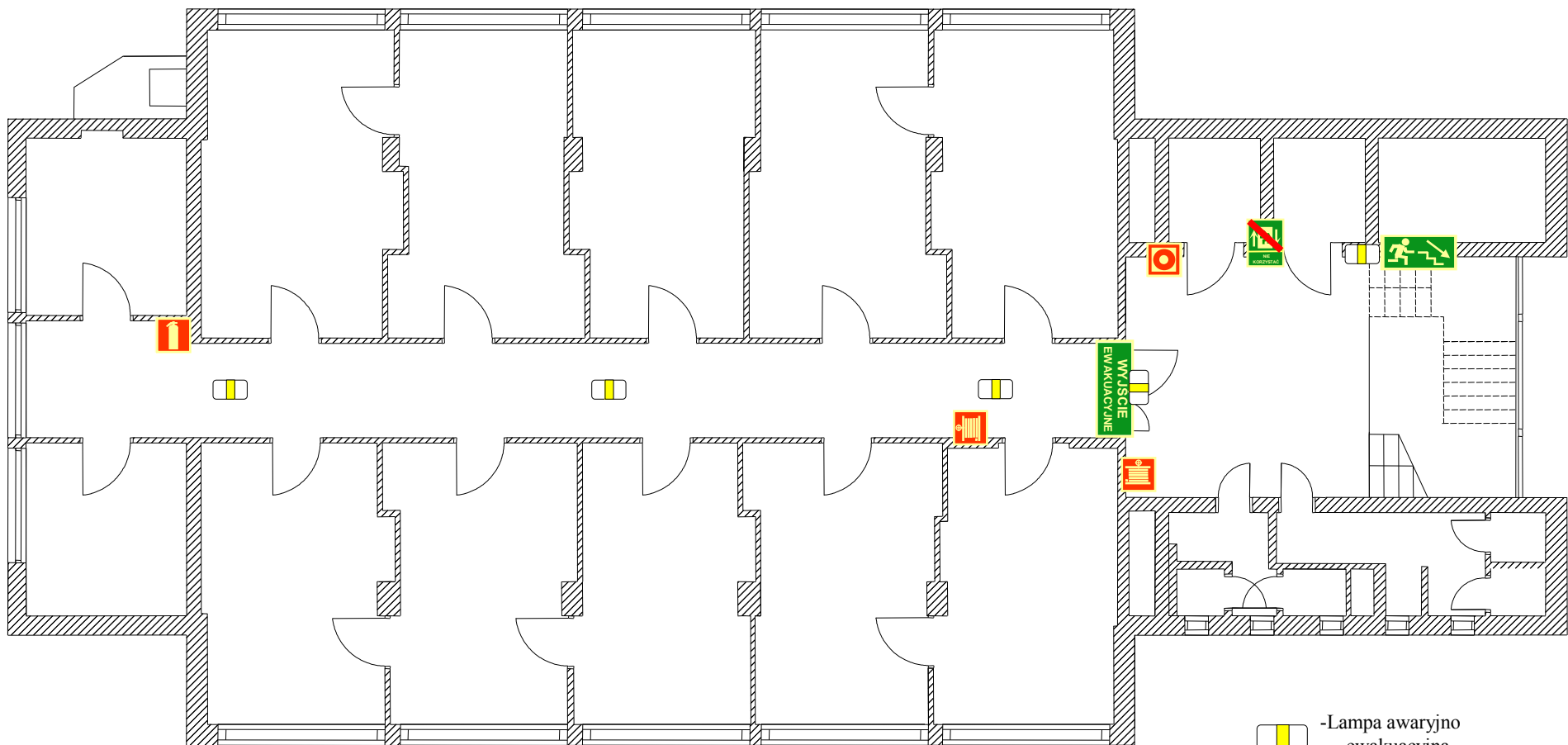
- Ręczny ostrzegacz pożaru

- Drzwi ppoż. EI60

- Granica strefy pożarowej

- Zamknięcie szachtu EI 60

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S.A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 - VIII PIĘTRO
 PLAN ROZMIESZCZENIA ZNAKÓW EWAKUACYJNYCH I OCHRONY P.POŻ WG. PN-92/N-01256

Legenda:

 -Lampa awaryjno
 - ewakuacyjna

 - Hydrant
 wewnętrzny

 - Gaśnica

 -Ręczny ostrzegacz
 pożaru

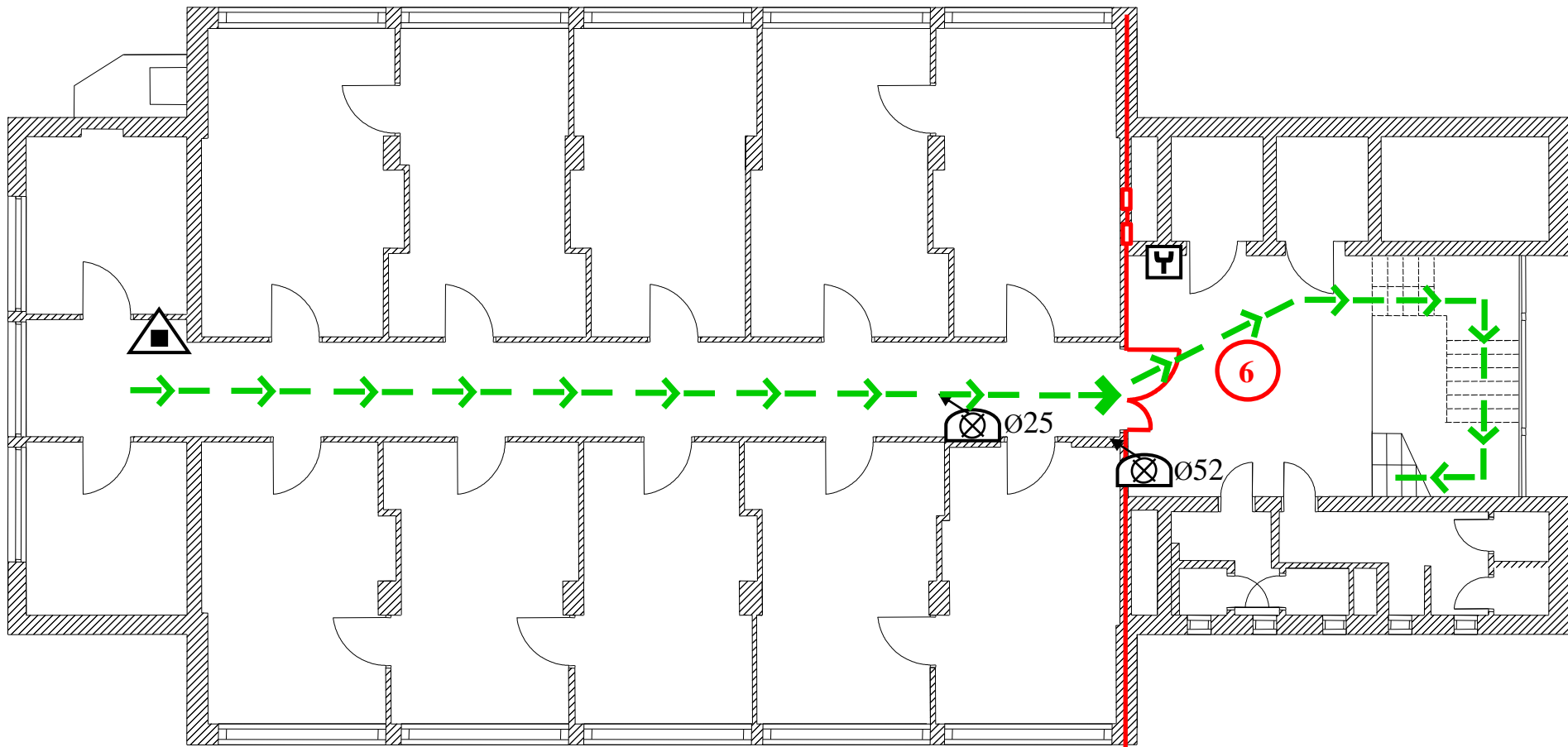
 **WYJŚCIE
 EWAKUACYJNE** - Wyjście
 ewakuacyjne

 -Kierunek
 ewakuacji

 - Kierunek ewakuacji
 schodami na dół

 -Nie korzystać z windy
 w razie pożaru

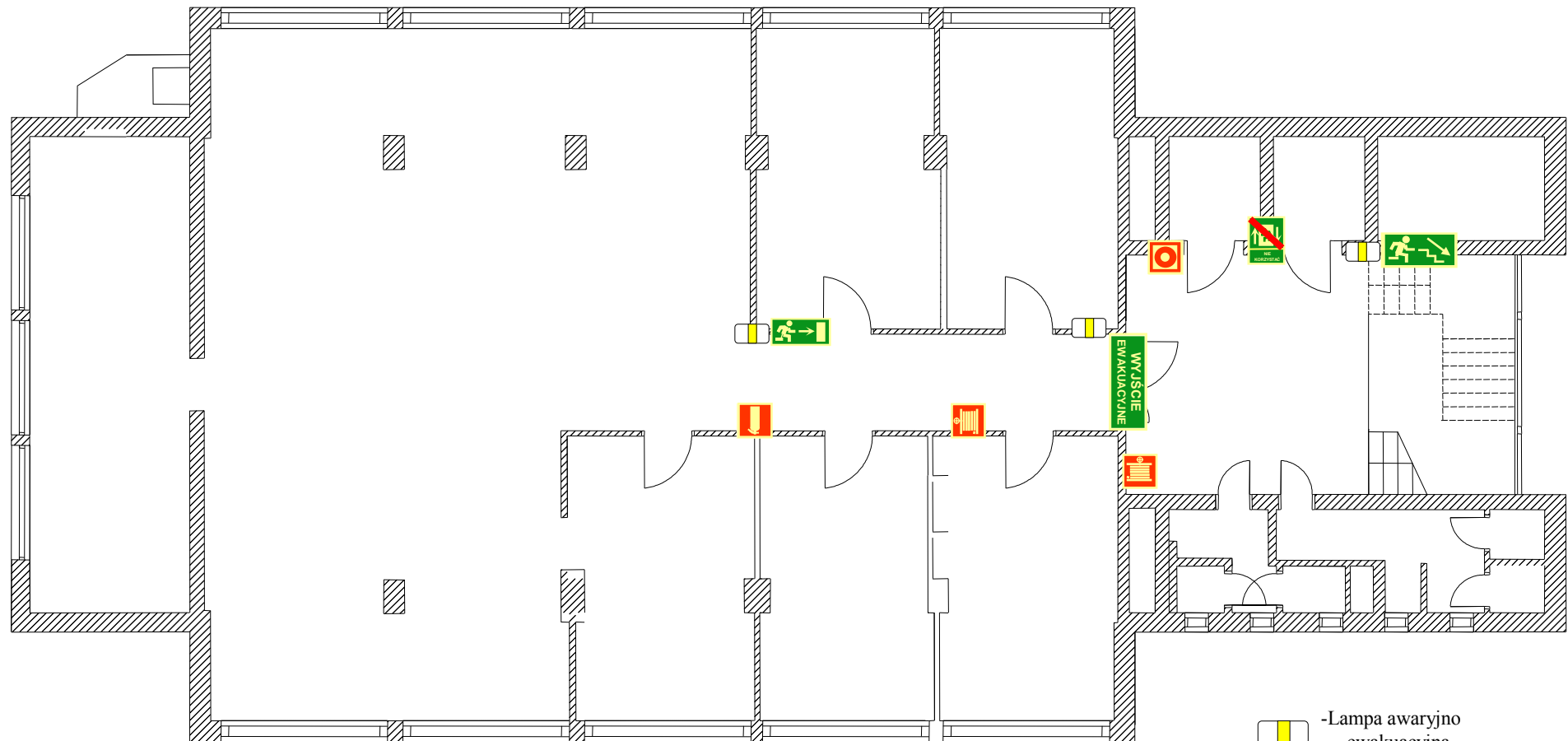
BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 – VIII PIĘTRO
 GRAFICZNY PLAN OBIEKTU

Legenda:

- - Wyjście ewakuacyjne
- - Kierunek ewakuacji
- - Gaśnica proszkowa ABC
- - Hydrant wewnętrzny
- - Ręczny ostrzegacz pożaru
- - Drzwi ppoż. EI60
- - Granica strefy pożarowej
- - Zamknięcie szachtu EI 60
- - Ilość osób na kondygnacji

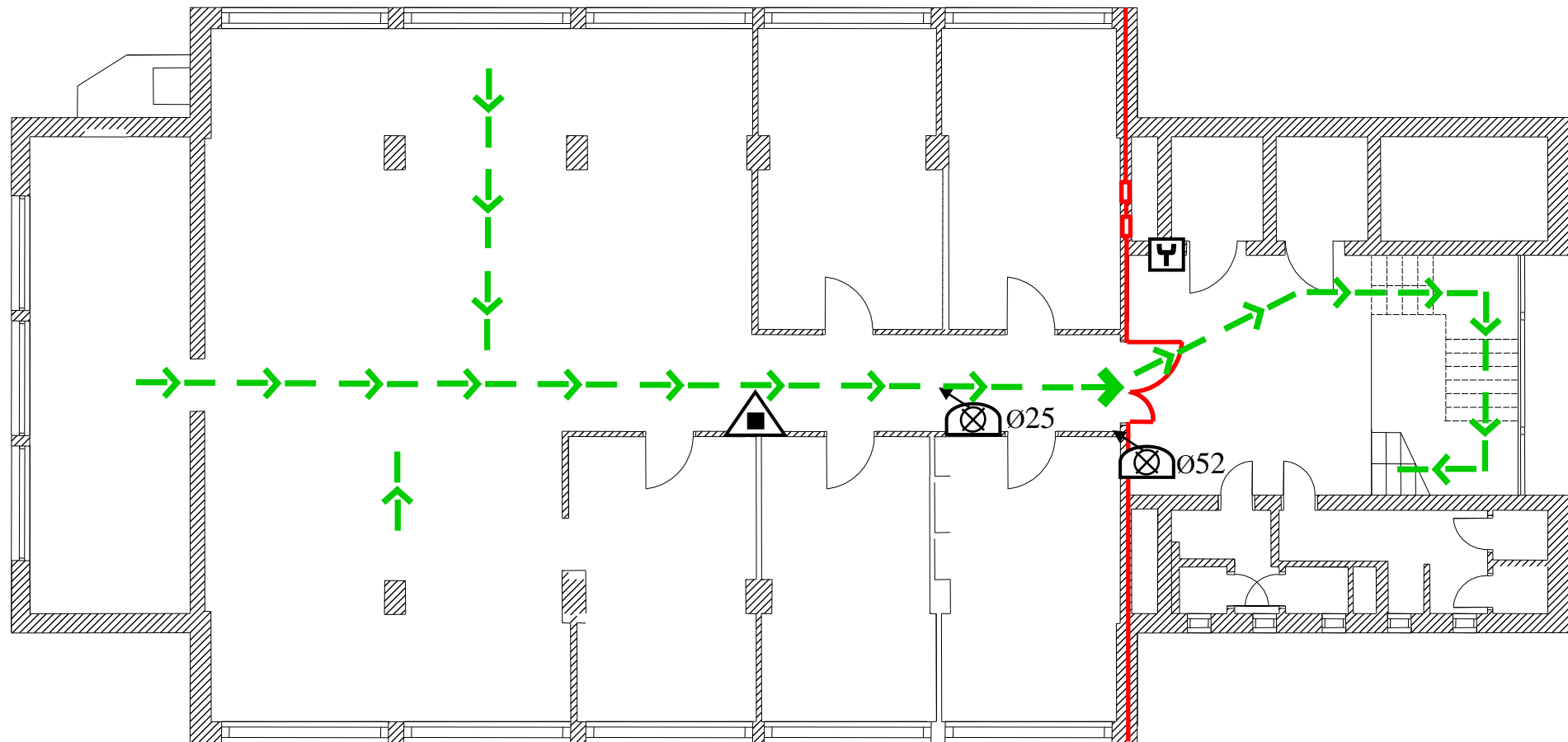
BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 - IX PIĘTRO
 PLAN ROZMIESZCZENIA ZNAKÓW EWAKUACYJNYCH I OCHRONY P.POŻ WG. PN-92/N-01256

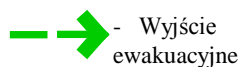
Legenda:

- - Hydrant wewnętrzny
- - Gaśnica
- - Ręczny ostrzegacz pożaru
- - WYJŚCIE EWAKUACYJNE - Wyjście ewakuacyjne
- - Kierunek ewakuacji
- - Kierunek ewakuacji schodami na dół
- - Nie korzystać z windy w razie pożaru

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 – IX PIĘTRO
GRAFICZNY PLAN OBIEKTU

Legenda:

- Wyjście ewakuacyjne

-Kierunek ewakuacji

- Gaśnica proszkowa ABC

-Hydrant wewnętrzny

- Ręczny ostrzegacz pożaru

- Drzwi ppoż. EI60

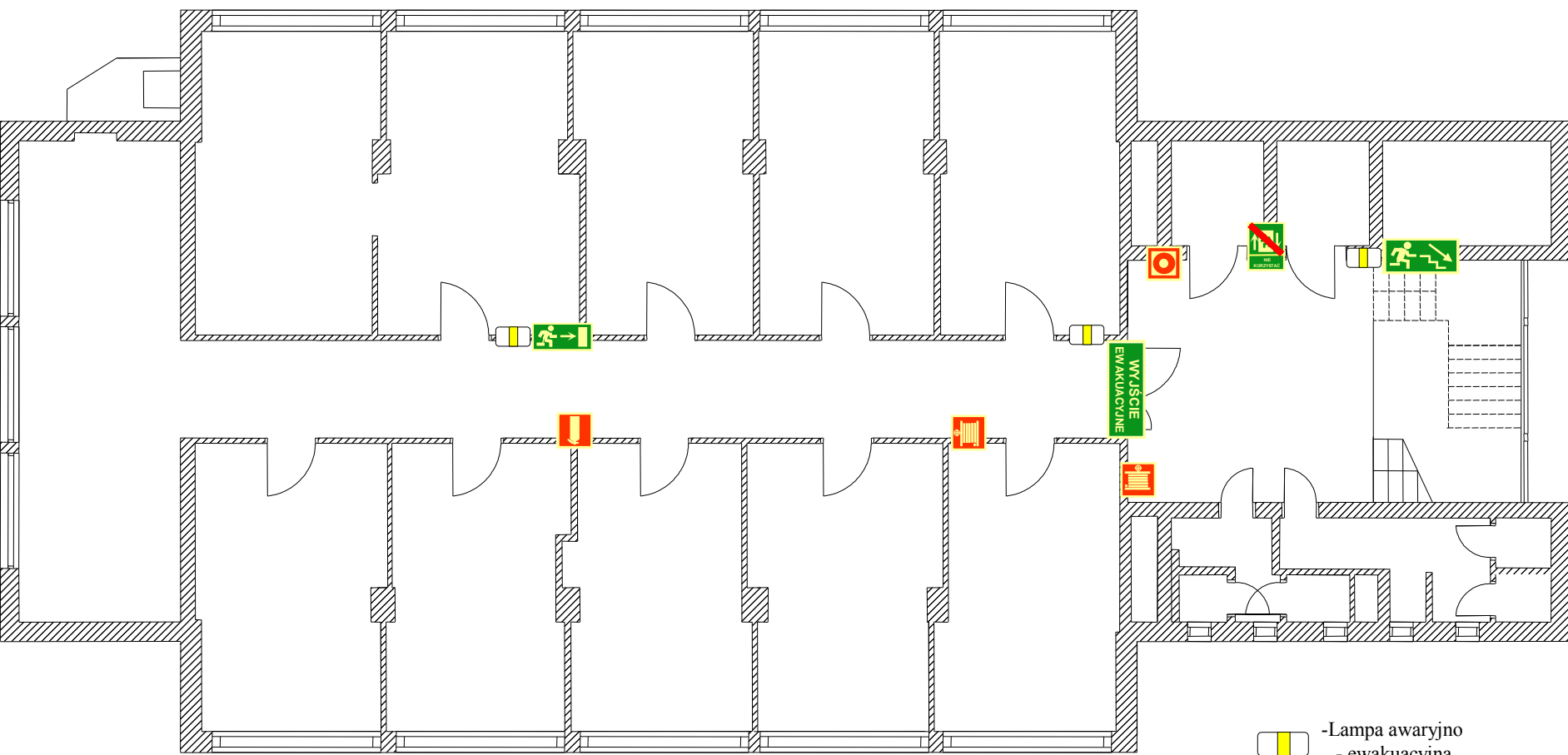

- Granica strefy pożarowej

- Zamknięcie szachtu EI 60

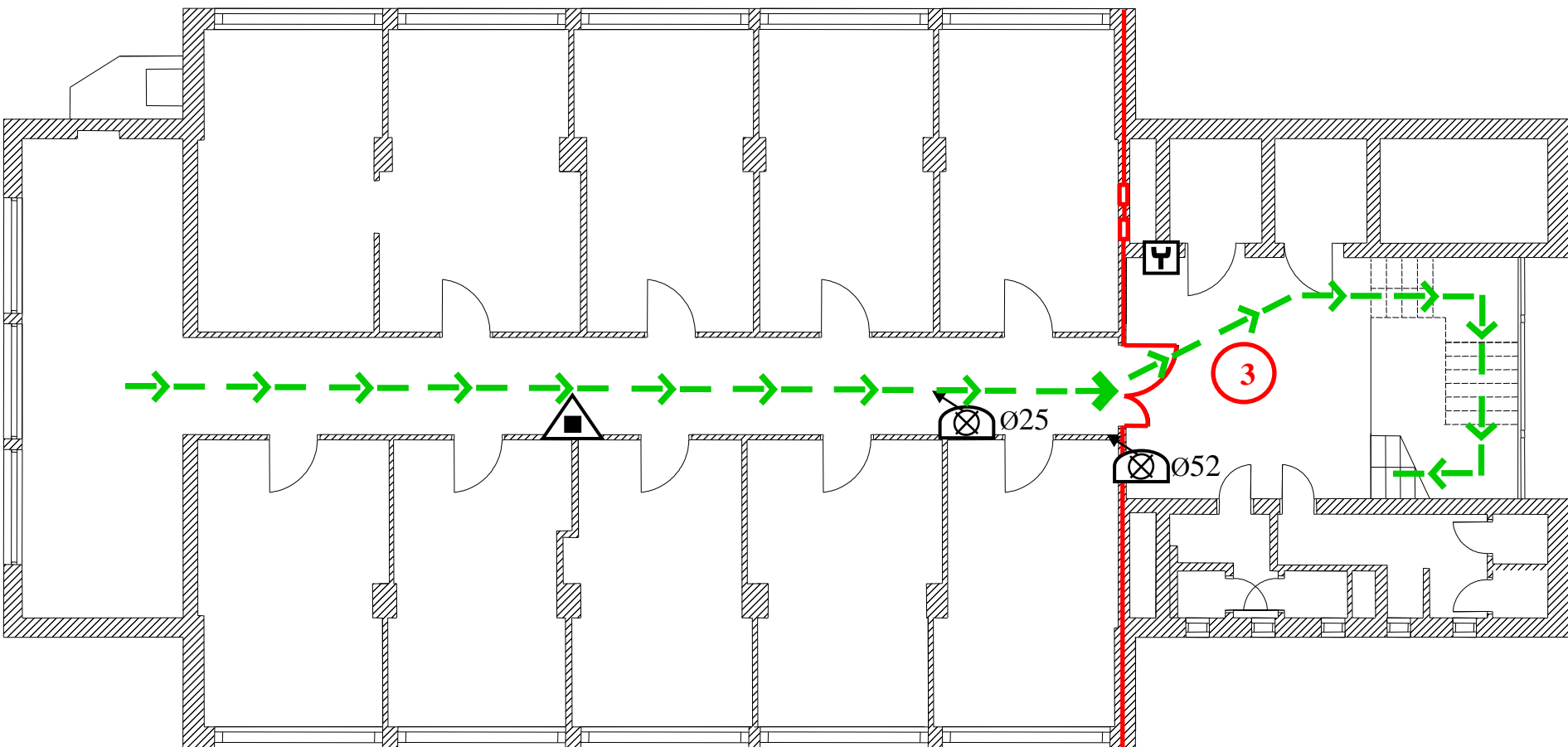
BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S.A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 - X PIĘTRO
 PLAN ROZMIESZCZENIA ZNAKÓW EWAKUACYJNYCH I OCHRONY P.POŻ WG. PN-92/N-01256

 -Lampa awaryjno
 - ewakuacyjna

- Legenda:**
- - Hydrant wewnętrzny
 - - Gaśnica
 - -Ręczny ostrzegacz pożaru
 - **WYJŚCIE EWAKUACYJNE** - Wyjście ewakuacyjne
 - -Kierunek ewakuacji
 - -Kierunek ewakuacji schodami na dół
 - -Nie korzystać z windy w razie pożaru

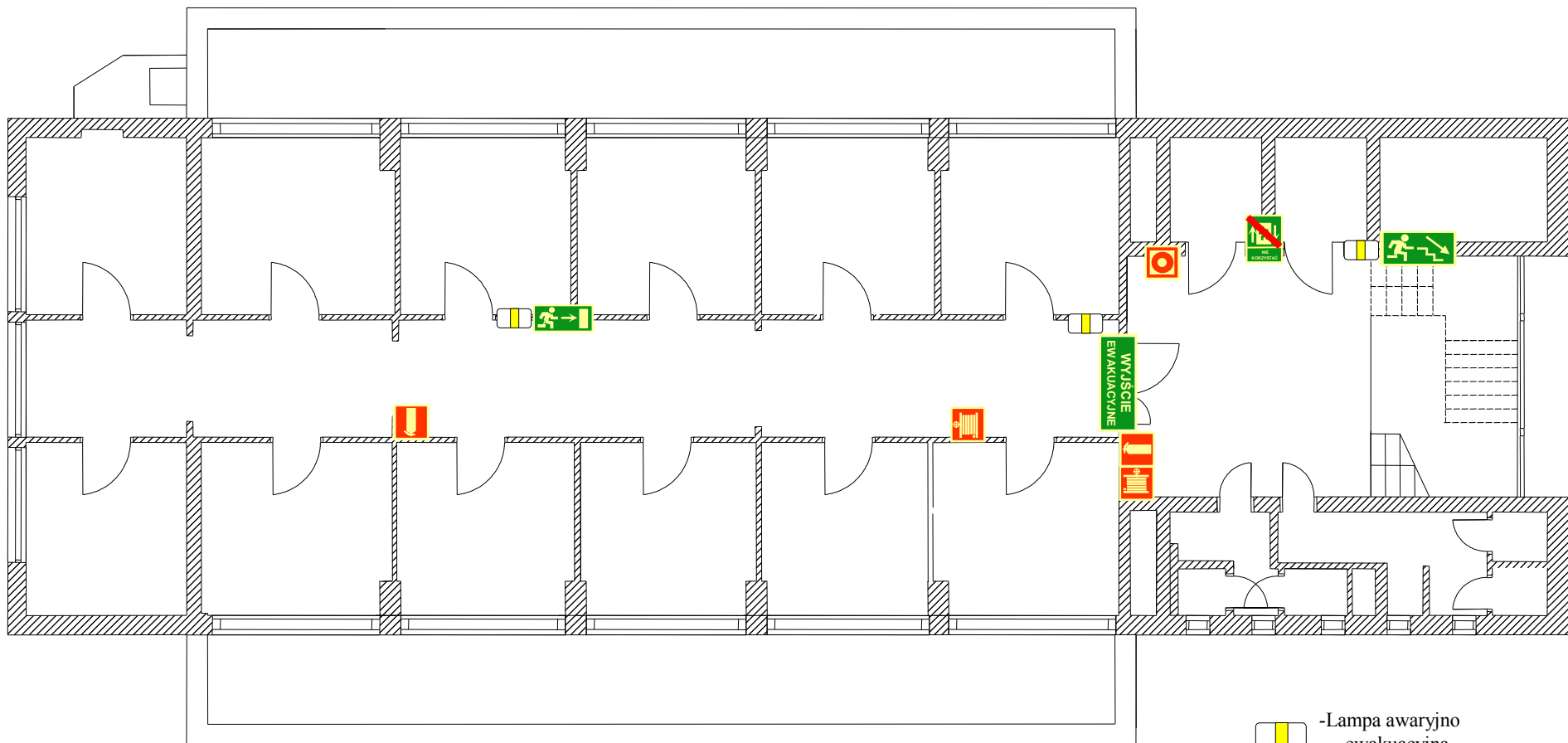
BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 – X PIĘTRO
 GRAFICZNY PLAN OBIEKTU

Legenda:

- Wyjście ewakuacyjne
- Kierunek ewakuacji
- Gaśnica proszkowa ABC
- Hydrant wewnętrzny
- Drzwi ppoż. EI60
- Granica strefy pożarowej
- Zamknięcie szachtu EI 60
- Ilość osób na kondygnacji
- Ręczny ostrzegacz pożaru

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 - XI PIĘTRO
 PLAN ROZMIESZCZENIA ZNAKÓW EWAKUACYJNYCH I OCHRONY P.POŻ WG. PN-92/N-01256

 -Lampa awaryjno
 - ewakuacyjna

Legenda:

 - Hydrant
 wewnętrzny

 - Gaśnica

 -Ręczny ostrzegacz
 pożaru

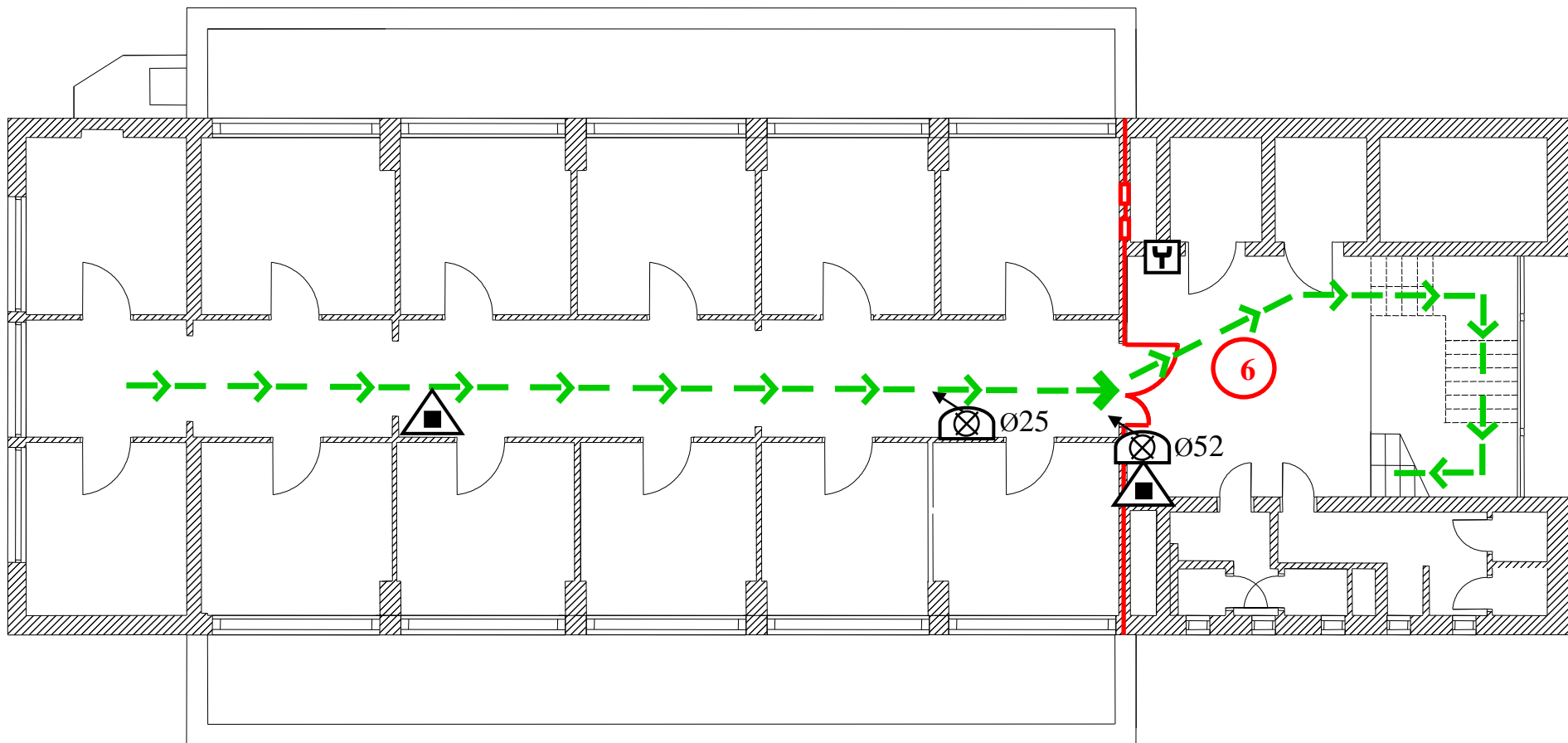
 - Wyjście
 ewakuacyjne

 -Kierunek
 ewakuacji

 - Kierunek ewakuacji
 schodami na dół

 -Nie korzystać
 z windy
 w razie pożaru

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY „LOCUM” S. A. BYDGOSZCZ, UL. DWORCOWA 81 – XI PIĘTRO
 GRAFICZNY PLAN OBIEKTU

Legenda:

- - Wyjście ewakuacyjne
- - Kierunek ewakuacji
- - Gaśnica proszkowa ABC
- - Hydrant wewnętrzny
- - Ręczny ostrzegacz pożaru
- - Drzwi ppoż. EI60
- - Granica strefy pożarowej
- - Zamknięcie szachtu EI 60
- - Ilość osób na kondygnacji